

ÉLETTÜNK

XXIX. évf. 8. szám (29. Jahrg. Nr. 8)

Az európai magyar katolikusok lapja

1997 szeptember

MAJOR MÁRK:

A SZIKLÁRA ÉPÜLT HÁZ

Nagy Konstantin római császár 313-ban, az un. milánói ediktumban teljes vallásszabadságot biztosított a keresztényeknek. Ezzel lezárult a kereszténység történelmének első szakasza. Az üldözött egyház helyébe lépett a szabad egyház; amely hamarosan nemcsak megtérítette, hanem kulturálisan is egyre inkább befolyása alá vont a római birodalomba betelepült, illetve annak hatá-

rain kívül élő népeket. Ezzel formálójá lett egy sajátos európai társadalmi berendezkedésnek, gondolkodásnak és kultúrának.

A milánói ediktum kiadása természetesen nem jelentette azt, hogy az egyház ezután már nem szenvedett üldöztetést. Alig pár évvel később Julíanus császár (uralkodott 361-363), még a föld színéről is el akarta törölni a kereszténységet. A pogánysághoz való visszatérési szándéka miatt kapta a „hitehagyó” vagy „apostata” címet. Az egyház saját sorában is növekedtek a bomlasztó ellentétek. A történelem folyamán rítusokra és felekezetekre szakadt szét a kereszténység, melynek tagjai sokszor megfélekedzvé a krisztusi küldetésről kiengezetelhetetlen gyűlölettel és haraggal fordultak egymás ellen. A nagy francia forradalom óta pedig szinte állandó küzdelemben van saját „felvilágosult” és „haladó” híveivel. Századunk folyamán a kereszténységet tagadó állameszmék és azok diktátorai indítottak kegyetlen harcot ellene. Napjainkban pedig tanúi lehetünk egy különös és a történelem folyamán még soha nem tapasztalt helyzetnek. Nagy számban fordulnak el az egyháztól vagy egyházaktól – saját hívei és tagadják meg nyíltan és hivatalosan minden külső kényszer vagy üldözés nélkül. Az 1992-es statisztikai adatok szerint csak ebben az évben a Szövetségi Német Köztársaságban, ahol az adózás miatt hivatalosan is be kell jelenteni a felekezeti hovatartozást, 200 ezren léptek ki a katolikus és 300 ezren az evangélikus egyházból. A szám nagysága megdöbbentő, hiszen majdnem egyenlő a Ruhr-vidék egyik városának, Duisburg lakosságának teljes lélekszámával. Ha ez az irány továbbra is így halad, ha ehhez hozzáadjuk a keleti országok lakóinak magas meg nem keresztelt számarányát, a nem keresztény, mohamedán lakosság keresztényeket meghaladó születési arányszámát, akkor a fenti statisztikai adatok rideg számai szerint belátható időn belül nem lesz Németországnak keresztény lakossága. Mivel pedig a többi Nyugat-Európai országban sem jobb a helyzet, ezért úgy látszik, hogy joggal aggódhatnánk az európai kereszténység jövője miatt.

NEMZETI ZARÁNDOKLAT RÓMÁBA

A Magyar Katolikus püspöki Konferencia püspökkari Titkárságának közleménye az Ordinárius uraknak

Az Apostoli Szentszék hivatalosan közölte Pápai Lajos győri megyéspüspökkel, hogy Szentséges Atyánk II. János Pál pápa Rómában 1997. november hó 9-én vasárnap, a Szent Péter bazilikában, a délelőtti 10 órakor kezdődő szentmise keretében avatja boldoggá szentelő elődjét, Apor Vilmos püspököt.

Illő, hogy ezen annyira várt magasztos eseményen Magyar Katolikus Egyházunk Püspöki Konferenciánk vezetésével országos nemzeti zárandoklattal vegyen részt. Püspöki Konferenciánk elnökhelyettese – az idő rövidege miatt – arra kéri Excellenciádat, hogy 1997. november hó 8-9-10-re tervezett római tartózkodással, már most szíveskedjék meghirdetni a nemzeti római zárandoklatot. A híveinket egyre inkább sújtó szegénység miatt a közös programot csak három napra tervezzük.

A zárandoklat részletes programját a nyári szabadságok befejezése után az állandó Tanács, illetve a Püspöki Konferencia legközelebbi ülése határozza meg. A szervezést (utazás, szállás stb.) minden egyes egyházmegye a saját hatáskörében végezze.

A résztvevő személyek számát szíveskedjék jelezni Pápai Lajos győri megyéspüspök úrnak, hogy a boldoggáavatáshoz szükséges belépőkről gondoskodhasson.

Budapest, 1997 július 22-én

*

A római nemzeti zárandoklat Apor Vilmos boldoggá avatása alkalmából a nyugati katolikus magyarságnak is szívügye és a Magyar Katolikus Püspöki Kar felhívásához mindnyájan örömmel csatlakozunk. Ezért Miklósházy Attila püspök megbízásából és tekintettel a még többfelé tartó nyári szünidőre, ezúton tájékoztatom és kérem tisztelettel a Főtisztelendő magyar Főlelkész és Lelkész urakat, hogy nyugateurópai országaikban, illetve a helyi missziók közösségeiben, lehetőségeikhez mérten és a rendelkezésükre álló szűk idő ellenére is próbáljanak magyar zárandokcsoportokat szervezni és indítani nagy magyar vértanú püspökünk boldoggá avatására Rómában.

Dr. Cserháti Ferenc
a külföldi r.k. magyarok püspökének
európai delegátusa

Gondoljunk csak Assisi Szent Ferenc-re, Sienai Szent Katalinra, Néri Szent

Fülöpre, Ward Máriára, Newman kardinálisra, Teilhard de Chardinre vagy a mi Prohászka püspökünkre és Mindszenty kardinálisunkra. Ezek, bár csalódnuk kellett, mégsem tagadták meg egyházukat, hitük sem fogyatkozott meg, mert megértették, hogy a földi zárandokútját járó egyház is korokban élt és korok az egyházban. El tudták fogadni annak fogyatékoságait, amelyeket egy modern keresztény író így jellemezett: „Az ördög mindig az egyházban látható a legjobban, mert ott harcolnak ellene a leginkább” (Matthias Laros).

Minden fogyatékosága ellenére is elvitathatatlan nagy érdeme az egyháznak, hogy megőrizte a hit folyamatoságát Krisztustól napjainkig és felépítette sajátos kultúránkat, amely nélkül nehéz elképzelni életünket. A keresztény vallás ugyanis, amely eredetileg az imát és éneket, vagyis a liturgiát, és az evangélium hirdetését foglalta magában, egy olyan csodás európai kultúrát teremtett, amely építészetben, szobrászatban, festészetben, irodalomban, zenében és minden más szellemi tevékenységünkben keresztény. Gondoljunk csak katedrálisainkra, múzeumainkra és könyvtárainkra. Gondoljunk művészeinkre, zeneszerzőinkre, tudósainkra, költőinkre, íróinkra és mindenre, amit az elmúlt kétezer év alatt Európa szellemiekben alkotott. Megtagadhatja-e valaki keresztény mivoltát anélkül, hogy ezzel ne tagadná meg őseitől örökölt kultúráját is? Logikusan gondolkodva ez lehetetlen. Nem tagadhatjuk meg az okot az okozat megtagadása nélkül. Nem tagadhatjuk a fényt a nap létezésének tagadása nélkül. Megértheti-e valaki Dantet, Händelt, Bachot Beethovent, Pascalt, Mozartot, Fra Angelicot, Raffaellót, Michelangelót, hogy csak a leghíresebbeket említsük a legkiválóbbak közül a kereszténység nélkül? Megértheti-e valaki a magyar vallásos irodalmat, prózát és verset, Madách, Az ember tragédiáját; Liszt, Bartók és Kodály vallás ihlette műveit és mindazt, amit a kereszténység inspirált ezer év alatt a magyar kultúrában, ha tagadja a keresztény hitet?

Kilépni az egyházból, de hová? Aki megtagadja keresztény mivoltát, az önmagát tagadja meg, őseitől örökölt kultúráját tagadja meg. Az ilyen ember céltalanul lebeg a semmiben, mint az úrhajós; aki elvesztette összeköttetését irányító bázisával. Bizonyára ez is oka annak, hogy a mai, hitét veszített európai társadalom kultúrájában is elidegenül önmagától. Keres valamit és ezért zenében, divatban, hajviseletben és életfelfogásban tőle idegen kultúrákat utánoz. Isteneit földi bálványokban akarja megtalálni. Igaza van Max Schelernek, midőn Behauptung című könyvében ezt írja: „Nincs hitetlen ember, mert mindenkinek meg van a maga Istene vagy bálványa”. Dosztojevskij pedig Jüngling című regényében így ír: „a hitetlenek valójában nem hitetlenek, mert ők Isten helyett másban, többnyire nagy ostobaságokban hisznek, mint a pénz és hatalom, vagy pedig az élvezetek”. Nem tapasztaljuk-e ezt a mai társadalomban?

Folytatás a 3 oldalon

Imaszándékok

SZEPTEMBERRE

1.

Imádkozunk a nevelőkért, a tanító-kért-tanárokért, hogy vonzóan tanítsák, van értelme életünket nagy célok szolgálatába állítani.

A fiatalok 17-18 éves koruktól kezdve lelkesednek a nagy célokért és úgy érzik, ők meg fogják változtatni a világot. Látna a sok rosszat, a szegénységet, nyomort, háborút és az erőszak tombolását, jobbá akarják tenni – legalábbis az őket körülvevő világot.

Természetes dolog, ők még nem rendelkeznek élettapasztalattal: milyen nehéz csak egy kicsit is változtatni a meglévő és hosszú ideje bejáratott szokásvilágon. Tapasztalják, kicsiben is mily nehéz a jót megvalósítani, legyen az család, iskolai osztály, baráti kör vagy más csoport. Megélik, hogy jót tenni, nagy célokat szolgálni fáradságos dolog, sőt az ember néha ráfizet. A tevékenységük eredményeként aratott gúnyos megjegyzések nagyon kedvét tudják szegni az induló „fiatal óriásnak”.

Hogyan mutassanak utat ilyen helyzetben a nevelők és tanárok? Ők már eleendő tapasztalattal rendelkeznek, a nagy célok redukálódtak náluk a realitás fokára. Van közöttük is „befáradt”, vagy más módon csodálódott, aki nagy célokról nem szívesen beszél. De van, aki vállalja.

Az első fontos dolog a személyiség fejlesztése és kiérlelése. Enélkül nincs teherbírás, rövid időn belül összeomlik minden. Második a cél alapos ismerete. Nem kevésbé fontos az odavezető út részletes megismerése segédeszközökkel és előre kalkulálható veszélyekkel együtt. Egyeztetni kell az ember egyéni adottságaival, erős és gyenge oldalával. Így lehet kiszűrni azt, ami a nevelőnek vonzó és amit örömmel vállal. Csak ezután képes a nevelő a nagy célokat a fiatalság előtt vonzóan képviselni...

2.

A keresztény fiatalokért imádkozunk, hogy a Szentanya hívását követve bekapcsolódjanak az új evangelizációba.

E második imaszándék az előbbinek konkrét „testvére”, bekapcsolódni az újra evangelizálásba. A személyiség fejlesztésénél a következő kérdésekre keresnek választ – a teljesség igénye nélkül – melyek az erős oldalaim és melyek a gyengék? Van-e türelmem Jézus életét alaposan tanulmányozni? Ki nekem Jézus? Reális valóság-e Jézus számomra, vagy varázslatos mennybeli történet? Tudok-e vele beszélni, mint egy barátal? Mennyire része életemnek? Miről vagyok hajlandó érte lemondani? Mennyi áldozatot vállallok érte? Mennyi megsemmisítő kritikát, gúnyt leszek képes elviselni, anélkül, hogy megsemmisülnék? Hol legyenek életemben, családomban, munkámban a súlypontok s hol a másodlagos területek?

Ha megnézzük, emberileg szólva Jézus nagyon gyakran sikertelen volt. Mégis legyőzte a halált. Emberi sikertelensége egyik títka isteni győzelmének. Ha a fiatalok is „így járnak”, Jézus útján járnak. Imádkozunk, hogy bátrak legyenek!

Fejős Ottó

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Ezen a címen az ÉLETÜNK új rovatot indít. Szeretnénk – többek kérésére – lehetőséget nyújtani olvasóinknak, hogy vallásra, egyházra vonatkozó kérdéseikre szaksterű választ kaphassanak. A rovat felelőse munkatársunk, Dr. Frank Miklós lesz, de a kérdésekre nem okvetlenül ő felel: szeretnénk esetről esetre a legilletékesebbeket megszólaltatni. Nem tartjuk magunkat tévedhetetleneknek, de igyekeznünk fogunk az Egyház hivatalos álláspontját tükrözni, rámutatva az attól netán eltérő véleményekre. Magánjellegű kérdésekre postán adunk választ, kivéve, ha azok közérdekű, elvi problémákra vonatkoznak. A kérdezők nevét nem tesszük közzé. A kérdések megválaszolására általában azok beérkezési sorrendjében történik.

Kérdés: „Magyarország és a Vatikán júniusban konkordátumot kötött. Ennek következtében Magyarország az egyházat évente milliárdos összegekkel támogatja. Nem lelkiismeretlenség-e az egyház részéről a jelenlegi súlyos gazdasági helyzetben, amikor nincs pénz a nyugdíjak emelésére, amikor kórházi ágyakat kell leépíteni és nincs lehetőség egyes kórházakban ágynemű beszerzésére sem, ilyen összegeket követelni?”

Válasz: Olvasónk, mint annyian az országban, a sajtó, rádió és televízió helytelen és sokszor egyenesen valótlan információinak áldozata. Itt most nem firtatjuk, hogy az egyházi ügyekben meglehetősen gyakori „téves” információ tudatlanságra vagy tudatos rosszindulatra vezethető-e vissza. Mi maradunk a tényeknél.

– Kezdjük a „konkordátum” fogalmával. Az új egyházi törvénykönyv magyar kiadásában, a nemzetközi megállapodásokkal foglalkozó 3. kánonhoz fűzött magyarázat a következőket mondja: „Az un.” konkordatárius jogot az Apostoli Szentzsék és az államok vagy más politikai társulatok közti megállapodások tartalmazzák. E megállapodások legfőbb típusai: a konkordátum (mely a kapcsolatok egészét rendező tartós jelleggel, ünnepléses formában), a modus vivendi (mely a kapcsolatok egészét ideiglenes jelleggel szabályozza), valamint a részleges megállapodás (mely a kapcsolatoknak csak bizonyos részterületeivel foglalkozik. (Kiemelés tőlünk). tekintettel arra, hogy a Szentzsék és a Magyar Köztársaság között létrejött és június 20-án a Vatikánban aláírt dokumentum csak néhány kérdést tisztáz, az nem „konkordátum”, csak „részleges megállapodás”.

– A „Megállapodás” szövegét az új Ember június 29-i száma teljes egészében közli, a mellékletek kivételével. Ebből kiderül, hogy az tartalmilag valóban anyagi problémákat érint: „a Katolikus Egyház magyarországi közszolgálati és hitéleti tevékenységének finanszírozásáról, valamint néhány vagyoni természetű kérdéssről” szól. Ahhoz sem fér kétség, hogy a „Megállapodás” olyan időpontban jött létre, amikor az ország súlyos anyagi problémákkal küszködik, és hogy abban valóban forint-milliárdokról van szó. De – és a média rendszerint ezt hallgatja el – a Magyar Köztársaság ezel nem a katolikus Egyház iránti különleges jóindulatának és bőkezű adakozókedvének adja tanújelét, hanem igyekszik némileg orvosolni az Egyház ellen a kommunista rezsim által elkövetett súlyos igazságtalanságokat, többek között azt, hogy az megfosztotta a működéséhez, közszolgálati tevékenységéhez szükséges anyagi forrásoktól, intézményektől (iskolák, kórházak, otthonok) és a hozzájuk tartozó ingatlanoktól.

– A Katolikus Egyház vezetői, tudatában az ország súlyos anyagi helyzetének már eleve nem kértek vissza – „követelésről” szó sem lehet – földbirtokokat, amelyek pedig 1945-ig az Egyház tevékenységét és az államtól való anyagi függetlenségét biztosították. Az egyéb volt egyházi ingatlanok tulajdoni helyzetének rendezéséről szóló 1991. évi XXXII.

törvény is csak olyan ingatlanok, épületek visszaadását irányozza elő, amelyeket az Egyház kulturális, szociális vagy hitéleti tevékenység céljából igazoltan működtetni képes. Hozzá kell tenni, hogy az elmúlt hat esztendő során a visszakért épületek alig több, mint 10%-a került egyházi kézbe és az időközben létesült egyházi jellegű iskolák az országos iskolahálózatnak 3%-át teszik ki, szemben az 1945-ös közel 50%-kal. Hogy a visszaadott épületek jelentős része siralmas állapotban volt és rendbehozataluk számos esetben többet került, mintha újonnan kellett volna építeni őket és hathatós külföldi támogatás nélkül nem is lett volna lehetséges, arról rendszerint hallgat a krónika.

– A most létrejött „Megállapodás” a Szentzsék és a Magyar Kormány között végeredményben nem tartalmaz egyebet, mint a már évek óta húzódó anomáliáknak a magyar törvények szellemében történő rendezését.

– A „Megállapodás” első fejezete az Egyház közoktatási intézményeinek és az ezekben tanulóknak ugyanazt a támogatást biztosítja, amelyben az állami és önkormányzati intézmények és tanulók részesülnek. Ezzel megszűnik a egyházi iskolák és főiskolák hátrányos megkülönböztetése, amely ezek létét veszélyeztette. Ugyanebben a fejezetben van szó az egyházi kulturális örökség megőrzéséről, gyarapításáról (levéltárak, könyvtárak, múzeumok), amit az Egyház és az állam közösen vállal.

A második fejezet az egyházi ingatlanok visszaadásának határidejét tíz esztendővel meghosszabbítja és annak anyagi vonatkozásait szabályozza, a már említett törvénynek megfelelően. Ez a fejezet tér ki arra a törvényi lehetőségre, hogy magánszemélyek „személyi jövedelemadójuk 1%-áról valamelyik egyház vagy egy külön állami alap javára rendelkezzenek”. Ennek kapcsán a Magyar Állam 2001-ig az egyháznak egy bizonyos minimumot garantál és a Magyar Püspöki Kar által jelzett célokra rendkívüli támogatást biztosít. – A harmadik fejezetben az állam további támogatást vállal az egyházi közszolgáltatások területén, az állami ill. önkormányzati fenntartóval azonos szinten.

A negyedik fejezet a „Megállapodás” mellékleteiről és kiegészítő jegyzőkönyvről intézkedik, az ötödik pedig meghatározza a vitás kérdések tisztázásának módozatait.

– Mindent összevéve a „Megállapodás” nem tesz egyebet, minthogy régóta megoldásra váró problémákat egy nemzetközi megegyezés formájában rendez. Ami mármint a MILLIÁRDOKAT ILLETI, a magyar Állam ezáltal nemcsak, hogy nem von el polgáraitól azok létfenntartását biztosító összegeket, hanem az egyházi szolgálaton keresztül azok javára fordítja őket. Különben azt, amit az Egyház a maga tevékenysége révén, intézményei által végez pl. kulturális vagy szociális téren, neki, az államnak kellene biztosítania, ami sokkal nagyobb összegeket emésztene fel. Akadnak persze, akik ebben az összefüggésben nem restellik az Egyház „pénzhiányát” és „kapzsiságát” emlegetni, akár tudatlanságból, akár mert bedőltek az egyházellenes propaganda szolamainak. Az ilyenek jól tennék, ha végiglátogatnának néhány vidéki plébániát főleg az ország keleti részeiben, mert akkor saját szemükkel győződhetnének meg arról, hogy milyen anyagi nehézségekkel küszködik számos plébános: „szegény, mint a templom egeré”. Ezen a „Megállapodás” sem fog sokat változtatni, legfeljebb lehetővé teszi, hogy az egyház valamivel emberibb körülmények között teljesítse magyarságmentő és lélekmentő küldetését és a püspököknek nem kell mindenért külföldön koldulniuk.

– Végül még egy megjegyzés: a többi egyházi közösséggel a magyar Állam, a Katolikus Egyházzal kötött „Megállapodás” szellemében, külön köt hasonló

Olvassuk együtt a katekizmust!

Szeptemberben ígéretünkhöz híven Jézusról beszéltünk, aki megtanít bennünket imádkozni. „Imájával” Jézus bennünket tanít imádkozni. Imádságunk teológiai útja az Ő imája Atyjához. De az Evangélium Jézus világos tanítását adja számunkra az imádságról. Tanítóként ott szólít meg bennünket, ahol vagyunk, és fokozatosan elvezet bennünket az Atyához. Az Ő követő tömeghez szólva Jézus abból indul ki, amit az Ószövetség szerinti imából már ismernek és kibontja nekik az eljövendő királyság újdonságait, példabeszédekben tárja fel nekik az újdonságot. Végül tan tanítványainak, akiknek az imádság tanítómestereinek kell majd lenniük, nyíltan beszél az Atyáról és a Szentlélekről.

Milyen nagy megtiszteltetés nekünk, akik komolyan törekszünk arra, hogy Jézus tanítványai lehessünk: az imádság tanítómestereivé válhatunk. Ez pedig csak egy módon történik, – amint minden előttünk járó Krisztus hí emberével a Főben, Krisztusban, Vele és általa, imádkozunk. Megbeszéltük azokat a problémákat, amit mindannyian jól ismerünk: elkalandozik a figyelmünk, elfelejtjük, hol is tartottunk és a család sokszor akadályoz bennünket, hisz hozzájuk tartozunk... Alapvető szabály: az imát nem szabad újrakezdeni, hanem folytatni. Mindenképp törekedni kell az összeszedettségre, de buszon, villamoson, étteremben, munkahelyen egy-egy fohász is Krisztushoz köt bennünket. Ami fontos, maradjunk meg az imádság állapotában, – imádkozzuk meg a napot és annak minden eseményét. Fontos kérdés: szabad-e ágyban lefekvés előtt rózsafüzért, vagy más imádságot mondani? Egyértelműen

igen – aki megimádkozta napját, Atyja kezébe ajánlja lelkét elalvás előtt.

„A hegyi beszédtől kezdve Jézus sürgeti a szív megtérését: az embertársal való kibékülést, mielőtt áldozatot mutatunk be az oltáron, az ellenség szeretetét és az üldözőkért mondott imát, az Atya imádsását „titokban” (Mt 6,6), a szószaporítás kerülését, a szívből jövő megbocsájtást az imában, a szív tisztaságát és az ország keresését. Ez a megtérés teljesen az Atya felé irányul, gyermeki. A szív, amely ily módon a megtérés mellett dönt, a hitben tanul meg imádkozni. A hit gyermeki ragaszkodás Istenhez, túl azon, amit érzünk vagy megértünk. Azáltal lehetséges, mert a szeretett Fiú megnyitotta nekünk az utat az Atyához. Kérheti tőlünk, hogy „keressük” és „zörgessünk”, mert Ő maga az ajtó és az út.”

Annyira szép mindez, hogy tanítani kellene és megtanulni, – jegyezte meg egy édesapa. A valóság sokkal szebb, tette hozzá egy sokat imádkozó. Az imádság belülről tesz széppé és harmonikussá teszi az életet.

„Az Újszövetségben az imádság tökéletes modellje Jézus gyermeki imájában található meg. Jézusnak gyakran a magányban, titokban mondott imájában benn van egészen a kereszthalálig menő szerető ragaszkodása az Atya akarata iránt, és abszolút bizalma abban, hogy, imája meghallgatást nyer.

Tanításában Jézus arra oktatja tanítványait, hogy tiszta szívvel, elevenen, állhatatos hittel és gyermeki merészséggel imádkozzanak. Felszólítja őket az éberségre és biztatja őket, hogy az Ő nevében terjesszék Isten elé kéréseiket.

Szabó József (Offenburg)

KATOLIKUSOK KÍNÁBAN

A Mondo Missionero havonta megjelenő olasz kiadvány hosszabb beszámolót közöl a Katolikus egyház helyzetéről Kínában. Ebből idézzük az alábbiakat:

A marxista tanítások szerint a vallás „haszontalan és ártalmas”, ezért a kommunisták úgy vélekedtek, hogy el kell tűnnie a kínai lakosság társadalmi, erkölcsi életéből. A pártpolitika megbízottai kezdetben barátságosan és a megtérés látszatát kelteve léptek fel és kérték az egyházi segítséget a néptömegek érdekében. Majd kisebb csoportokban behatoltak a katolikus szervezetekbe, iskolákba és ott rövid idő leforgása alatt aknamunkát folytattak vezető személyiségek, elsősorban a papok és püspökök ellen. A befolyásos papokat, hívőket egyszerűen eltávolították, sokakat hallatlan kegyetlenséggel üldöztek és kínoztak. Élve temettek el embereket, másokat hónapokon át gyötörték, lovakhoz kötözve végigvonszolták a községekben, másokat az északi vidékeken a metsző hidegben odaláncolták a fákhöz hasonló szörnyűségeket.

A negyvenes évek végére megkezdtek a missziósok kiutasítását. A missziós munkát végzőknek betiltották a működést, millió és millió önfeláldozó férfit és nőt üldöztek hamis vádak alapján. 1950 táján becsukták a templomokat is, sokat közülük leromboltak.

1957 nyarán megkísérelték létrehozni a Szentzséktől független „nemzeti” egyházat, s miután ez nem sikerült, elindultak a Romához hűséges katolikusok ellen az üldöztetés és letartóztatás hullámai.

A kulturális forradalom évei, a kegyetlen vallásüldöztetések után újra felcsillant a remény a szabad vallásgyakorlatra, mert

megegyezéseket. Ilyen értelemben a Szentzsékekkel kötött „Megállapodás” út-törő jellegű és segítséget jelent az ő számukra is. Frank Miklós

a kommunista pártban bizonyos reformtörekvések kezdődtek meg és valamilyen új nyitás volt várható. Sajnos a június 4.-i események, a tankok szerepeltetése minden reményt meghiúsított.

Ekkor, ebben a nagyon kényes történelmi helyzetben, 1989 november 21-én tizenegy be nem hódolt püspök gyülekezett össze egy Xanshi nevű faluban több, mint húsz pap és laikus társaságában és megalapították a „Kínai Püspökkari Konferenciát”, kihangsúlyozva a Péter utódával való egységet.

Néhány napon belül valamennyiüket letartóztatták és javító- nevelő munkára ítélték. A beteg mons. Zhenrong kivételével, akit egy tianjini kórházba száműzték. A körülmények ellenére a Kínai Egyház elválaszthatatlan hűséggel ragaszkodik az egyetemes Katolikus Egyházhoz. És ez reményt ébreszthet a csüggedőkben. AIF

MÁRIACELLI MAGYAR ZARÁNDOKLAT

Az ausztriai magyarok évenkénti hagyományos zarándoklatának programja

Szeptember 20-án, szombaton:

17 órakor bevonulás – köszöntés – szentmise. Este gyertyás körmenet, utána csoportonként üdvözljük a Nagy Lajos királyunk adományozta ún. „kincstári kegyképet” az újjáalakított kincstárban.

Szeptember 21-én, vasárnap:

8 órakor keresztút – 10 órakor ünnepi nagymise – 14 órakor búcsúztatás. – A zarándoklatot Bíró László kalocsai segédpüspök vezeti.

Valentiny Géza prelátus
ausztriai főlelkész

KATOLIKUS MAGYAROK KÁRPÁTALJÁN

Majnek Antal, Kárpátalja ferences püspöke válaszol Fejős Ottó feltett kérdéseire.
A beszélgetés a püspök húsvéti müncheni látogatásakor folyt le.

– Kedves Püspök Atya, szeretettel köszöntöm a müncheniek körében. A kárpátaljai helyzetjelentések, ahogy mi látjuk messziről, nem éppen rózsásak. Sőt! De erről majd később. Most előljáróban arra kérem, vázolja röviden Kárpátalja viharos történelmi múltját.

Kárpátalja a XI. századtól az egri egyházmegyének volt része. A történelmi dokumentumok szerint már 1332-ben több mint ötven latin rítusú egyházközség található ezen a területen. A XVI. Században a reformáció idején mind kálvinista egyházakká váltak. A katolikus egyház lassan erősödött meg. Nagy segítség volt a megújuló egyház számára a német és osztrák telepések megérkezése a XVIII. században.

1804-től Kárpátalja az új Szatmári egyházmegye része volt. A két háború között ezen a területen Apostoli Kormányzóság működött Ungvár székhellyel. Az 1939–1942-es években ezt az Apostoli Adminisztratívát a kassai püspök irányította. Akkor az egész terület Magyarország része volt. 1942. Május 17-től újra egyesült a Szatmári egyházmegyével.

1945-től Kárpátalja a szovjet Ukrajna része. A szatmári püspök 1945-ben látogatta meg utoljára Kárpátalját, mikor kinevezte általános helynöknek Mons. Pásztor Ferenc beregszászi plébánost. A helynök 1949-ig, bebörtönzéséig látta el feladatát. 1951. október 15-én vértanúként halt meg Szibériában. Összesen 18 helyi pap volt börtönben és kényszermunkatáborban.

– Milyen ma Kárpátalja nemzetiségi, etnikai képe? Mennyire teszi Püspök Atya a magyarok számát? Százalékosan értem.

Kárpátalja körülbelül másfél millió lakosának 14 – egyesek szerint – 17%-a magyar. A római katolikusok kb. 4 % a német, 6–7 % szlovák, és 80% magyar, a többi elukránosodott magyar vagy német. A magyar központok: Ungvár, Munkács, Beregszász, Nagyszőlős és általában a nagyobb települések. Természetesen a magyar határhoz közeli sávban élnek még magyarok.

– Azt hallottuk, sok az idős paptestvér. Mégis hányan tevékenykednek a pasztorációban?

Amikor ideérkeztünk Kárpátaljára, még nyolc idős paptestvér dolgozott itt a háború utáni időkből. Közülük sajnos most már csak hárman élnek, mindhárom nyolcvan év fölött, de lelkesen végzik munkájukat és még jól bírják. Először Magyarországról érkeztek kisegítő papok, 1989-ben három ferences és két egri egyházmegyes pap. Azóta jött még három Magyarországról, Romániából kettő, illetve Ukrajnából, Szlovákiából három. Legutóbb Lengyelországból is kaptunk két domonkos atyát. Összesen 25-en vagyunk, de a magyarok szolgálatára csak

a fele jut. 33 működő plébániánk és 43 filiánk van. Húsz plébániánk elárvult, papok csak a többiben laktak.

– Milyen a hívek feladatvállalása, segítőkészsége a hitoktatás terén?

Csak azt tudom mondani: példamutató. Mintegy négy évvel ezelőtt kezdődött a hitoktatóképző tanfolyam Nagyszőlősen. Tavaly augusztus végén volt az ünnepélyes tanévzáró, bizonyítványosztás. Csaknem negyvenen végeztek. De a múlt szeptemberben kezdődött három éves kurzusra már vagy 160-an jelentkeztek, közülük százan látogatják rendszeresen a tanfolyamot. A végzett, vagy éppen most tanuló felnőtt hitoktatók mindenütt segítenek a papoknak, plébánosoknak.

– Gyakorló vallásosak-e az emberek?

A vasárnapi szentmiséken elég szép számban vesznek részt a hívek. Vannak olyan helyek, ahol 60–70%-os, rosszabb esetben 40%-os a templom látogatottsága. Az emberek természetesen gyónnak, szép számmal áldoznak, a helytől függően hol többen, hol kevesebben. Első áldozó vagy bérmálkozó a felnőttek közt is akad.

– Járnak-e a hívek zarándoklatokra, búcsúkra?

Mária-zarándokhely területünkön nincs. A legközelebbi híres zarándokhely Máriapócs. Sajnos, nem egyszerű eljutni Kárpátaljáról a szomszédos Magyarországra sem. Szegény embereknek drága egy autóbust kifizetni, s messzebbre utazni pedig valóban csak kevesek számára lehetséges.

– Van-e ökumenikus kezdeményezés?

Ökumenikus kezdeményezés azóta van, amióta ideérkeztünk. Már kezdettől fogva meghívtam imatálálkozóra városainkban, Huszton, Técsőn, Miskén a többi krisztushívő felekezeteket, illetve lelkészeket, még az ortodoxok is eljöttek.

– Milyen mértékben sújtotta a hosszú kommunista diktatúra az egyházi életet? Kaptak-e az egyházak utólag valamiféle kárpótlást: iskolákat, templomokat, egyéb épületeket?

A Szovjetunió idejében megszüntettek minden egyházi szervezetet, férfi és női szerzetesrendeket is. Sztálin idejében kevés templomot zártak be, Chruscsov idejében 1958-tól annál többet, katolikus templomokat is. Ezeket most a 90-es évek elején kaptuk vissza harminc év után.

A templomainkat tehát visszakaptuk, természetesen leromlott állapotban. Egy-két helyen kaptunk valami segítséget a várostól tatarozásukra. A plébánia-épületeket viszont, néhány kivétellel, még nem adták vissza. Ígéret ugyan van rá, vagy esetleg helyettük más épületekre. Iskolákat sajnos sehol sem kaptunk vissza, óvodákat sem. Éppen ennek az évről lesz egyik nagy feladata, hogy kezdjük ezeket is visszakeríteni. Romániától és Magyarországtól eltérően, Kárpátalján erre csak akkor kerülhet sor, ha az iskola-fenntartást teljes egészében magunkra vállaljuk. Ezt pedig – megfelelő biztosítékok nélkül – nem tehetjük meg, hiszen csak a tanítók fizetését sem tudná az egyházmegye vagy a város előteremteni.

– Sikerült-e a szerzeteseknek újból megtelepedniük? Kik kezdték meg működésüket?

Ami a szerzeteseket illeti, négy magyarországi ferences működik Nagyszőlősen, két ukránjai lengyel pedig Szerednyén. Van két lengyelországi domonkosunk Munkácson, Ungváron három jezsuitánk, közülük kettő Magyarországról és egy Szlovákiából való. A női szerzetesek, mintegy húszan, Szlovákiából jöttek és hat különböző társulathoz tartoznak. Ők a 6–7%-nyi szlovák, illetve ukrán hívek közt dolgoznak. – Mint mondtam, nagyon nagy gondunk az iskolák, óvodák beindításánál a megfelelő támogatás hiánya. A reformátusok három

gimnáziumot is alapítottak. Ezeket holland és különböző nyugati testvéregyházak segítségével tudják fenntartani, finanszírozni. Mi sajnos ilyen ígéreteket nem kaptunk. Ezért nem tudunk iskolákat beindítani. Már pedig ezek nélkül nem fogjuk tudni, például a Felső-Tisza-vidéken a magyar nyelvet megőrizni, illetve azt a fiatalok számára átadni.

– Hogyan viszonyulnak a ruszinok a magyarokhoz?

Az idősebb ruszinok természetesen jól, a ruszinok általában barátságosak a magyarokhoz, a szervezetük is hivatalosan tartja a barátságot a magyarokkal. A magyar ünnepeket, pl. március 15-ét együtt tartjuk a ruszinokkal.

... és az ukránok?

Az ukránok, különösen a hegyeken túlról jöttek, már bizalmatlanok a magyarokkal szemben, pedig a Szovjetunió alatt az ő szervezetük a mi magyar szervezetünkkel együtt harcolt a szovjet rendszer ellen. A független Ukrajna megalakulása óta ezek az ukrán szervezetek nacionalista színezetet vettek fel, nemcsak az oroszok és a lengyelek ellen, hanem a magyarok ellen is felléptek pl. tavaly a vereckei hágó oltárának illetve emlékművének építésekor. Különböző nem igen tapasztalunk magyarellenes uszítást részükről sem. Mint jó katolikusok jó a kapcsolatunk a többi nemzetségekkel is.

A szlovákokkal is jó a kapcsolatunk, nem tapasztaltam amióta kint vagyok, nyolc éve, különösebb magyarelleneséget.

– Milyen mértékben folyik magyar kulturális élet Kárpátalján? Van-e magyar nyelvű színház, rádió- és tévéadás? Iskolai s egyéb műkedvelő előadás?

A kárpátaljai magyarok Ungváron, Munkácson Beregszászon és Nagyszőlősen kultúrális rendeznek. A magyar iskolákban nagyon szép oktatás folyik. Színház csak Ungváron és Beregszászon működik: ezek persze amatőr színházak! Könyvkiadás elég gyér, de van két magyar nyomda Ungváron és Nagyszőlősen. Magyar iskolák az ungvári, beregszászi és a nagyszőlősi járásban működnek, a munkácsiban nem. Ott régen sváb falvak voltak. Mivel a németek már elvándoroltak, a maradék elukránosodott. Munkács körül már nincs magyar falu.

A magyar nyelvű TV-és rádióműsorok száma csekély, hetente egy-két adás. Természetesen a Magyar Televízió első, második műsorát lehet fogni, de a Tisza-forrás körül nem. Ez a rahói járásban élő magyaroknak nagy fájdalom, ugyanis ott elromlott az átjátszó állomás és nincs aki megjavítsa, illetve fedezze a javítási költségeket. A Duna-TV-t persze csak azok tudják fogni, akiknek van parabola-antennájuk.

... magyar újságok, könyvek, könyvkiadó?

Legfontosabb napilap a Kárpáti Igaz Szó, de most csak kétnaponta jelenik meg. A katolikus és református egyháznak van egy havilapja, és van a Kárpátaljai Szemle, a Hatodik Síp.

Az évente megjelenő magyar könyvek számáról nincsenek számadataim. Ungváron van az Intermix kiadó, elég sok könyvet adott ki az elmúlt években és Nagyszőlősen is működik egy magyar könyvkiadó.

– Az egyházi intézményeken kívül, vannak-e egyesületek, van-e szervezet, amely összefogja a magyarságot?

Régen egyetlen szervezete volt a magyarságnak, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség. A nagyobb városokban azóta ebből kivált néhány kisebb szervezet, pl. a MÉK (Magyar Értelmiségi Közössége).

Nagyon szépen működik a cserkészeti egyesítés, felekezetektől függetlenül kiválóan összetartja a magyar fiatalokat. Van szép havilapjuk is.

Folytatás az első oldalról

Befejezésül válaszoljak meg a kérdést: Hihetünk-e a statisztika rideg megállapításának a kereszténység jövőjére vonatkozólag? A hívő ember felelete egyértelmű: nem. Az egyházból való kilépések ugyanis nem mások, mint kortünetek, amelyeket már sokat és sokszor átélt az egyház kétezer éves története során. Jézust is sokan elhagyták, – midőn a csodálatos kenyérszaporítás után saját testéről, mint élő kenyérről beszélt, mondván: „Kemény beszéd ez, ki hallgatja?” Egyházának sem ígérte meg, hogy mindenki elfogadja tanítását. Csak azt mondta; hogy Isten országa a kovász ebben a világban és azt, hogy a keresztények legyenek a világ sója és világossága. Midőn pedig Simon Péter arra a kérdésére, hogy kinek tartják őt tanítványai, így válaszolt: „Te vagy Krisztus, az élő Isten Fia”, Jézus ezt mondta neki: „Te Péter vagy, azaz kőszikla és én e sziklára építem egyházamat és a pokol kapui sem vesznek erőt rajta.” (Mt 16, 15-18) Essen, 1997 július

lenül kiválóan összetartja a magyar fiatalokat. Van szép havilapjuk is.

– Hogyan és miből, milyen keresetből élnek az emberek? Az utóbbi időben egyre riasztóbb híreket hallunk: nagyon nagy a szegénység, nagy a munkanél-külség. Csakugyan ilyen katasztrofális a helyzet?

A megélhetés bizony nagyon nehéz. Néhány évvel ezelőtt alig volt árú a boltokban, most már van bőségesen, természetesen külföldi cikkek a piacokon. De nincs munkalehetőség és akinek van munkája, az gyakran nem kapja meg a fizetését, csak jó néhány hónap múlva. A többség ennél fogva rákényszerül, hogy máshol keressen munkát. Sokan mennek Magyarországra, Csehországba, Belsőukrajnába, Oroszországba dolgozni, így sokat vannak távol a családtól. Másik részük az alföldi sík vidéken, főleg magyarok lakta területen igyekszik a földművelésből valami megélhetést biztosítani. A legrosszabb helyzetben vannak a városokban a korábbi munkások, hiszen a gyárak többsége leállt vagy csak csökkent százalékban üzemel. Aztán egy jó része az embereknek üzletelésből él, piacolásból és a maradék pedig ilyen-olyan hivatalokban, esetleg iparban dolgozik.

– Mik a legfőbb gondjai Püspök Atyának?

Gondjaim? Hát a legelső, kevés a magyar pap és Magyarország, úgy látom, nem tud adni több papot. A másik nagy gond, hogy a német római katolikusok kivándoroltak, a maradék is igyekszik Németországba kerülni, tehát mi lesz az ottani elukránosodott hívekkel? Ha nem lesz ukrán liturgia, akkor körülbelül tíz év múlva azokat a templomokat be lehet zárni. Aztán van még egy gondunk, hogy az egyházmegyei adminisztrációnk kiépülhessen és cselekvőképes legyen.

– A szokásos utolsó kérdés: milyen tervei, kívánságai vannak a jövőre nézve?

Természetesen nem akarok a mostani nehéz helyzetben nagy terveket kovácsolni, de persze keresnem kell nekem is, mint minden papnak külön-külön, meg együtt is, a hívekkel közösen, az Úr Jézus akaratát, hiszen Ő az egyházunk feje, a főpásztor és az Ő nagy terveit kell szem előtt tartani. Azt kell kérnünk, hogy mutassa meg nekünk a gondokból a megoldást és segítsen is ebben. A legfőbb óhajom, hogy Kárpátalján mindnyájan tudjunk tanúságot tenni a föltámadt Krisztus mellett, hogy így a mi kis egyházunk – hiszen mi elég kis egyház vagyunk az ortodoxok, a görög katolikusok és a reformátusok után – megőrizzük szép tradícióinkat, ugyanakkor haladni tudjunk a korral, tehát itt és most hitelesen közvetíthessük az evangéliumot. Ezért nemcsak nekünk papoknak, hanem minden hívőnek is többlet és jobban kell imádkozni és cselekedni.

– Püspök atya, köszönjük a beszélgetést.

SZÜLŐFÖLDEM SZÉP HATÁRA

*Szülőföldem szép határa!
Meglátlak-e valahára?
Ahol állok, ahol megyek,
mindenkor csak feléd nézek.*

*Ha madár jön, tőle kérdem,
virulsz-e még, szülőföldem?
Azt kérdezem a felhők fölül,
azt a sutgó szellők fölül.*

*De azok nem vigasztalnak,
bús szívemmel árván hagynak;
árván élek bús szívemmel,
mint a fű, mely a sziklán kel.*

*Kisded hajlék, hol születtem,
hej, tőled be távol estem!
Távol estem, mint a levél,
melyet elkap a forgószél.*

Kisfaludy Károly (1788-1830)

GYERMEKEKNEK

Talán egy kicsit rossznéven veszed, hogy soraimban én is a vakáció végét emlegetem. Tudod, érzed te azt magadtól is, nincs szükséged rá, hogy még mások is figyelmeztessenek, – gondolhatod. Teljesen igazad van, s ha egy kicsit borongós a kedved, szokatlanul lehangolt vagy, könnyebben kiborulsz ezekben a napokban, azt is megértem. Bizony nem könnyű egy ilyen gyönyörű vakáció után ismét az iskolapadba kuporodni, a könyvek fölé görnyedni.

Bezzeg nem ilyen voltál nyáron. Akkor mintha teljesen megittasodtál, volna a szünidőtől, a kötetlenségtől, a korlátlannak tűnő lehetőségektől. Széles jókedved mintha teljesen más embert varázsolt volna belőled. S azt is biztosan tapasztaltad, hogy örömdöd mintha ragályos lett volna, másokat is magával ragadott.

S most mintha nem is ugyanaz az ember lennél, mintha teljesen kicseréltek volna.

Megnyugvásodat próbálom megcélolni, amikor igyekszem figyelmedbe ajánlani, hogy ez a borús hangulat nem tud sokáig úrrá lenni rajtad. Egy-két iskolai nap után feledtetni fogja veled barátaid közelsége, az első dicséret, vagy egy érdekes könyv.

FIATALOKNAK

Az évközi 21. vasárnapon olvassuk János Evangéliumából:

Ettől kezdve tanítványai közül sokan visszahúzódtak, s többé nem jártak vele. Jézus azért a tizenkettőhöz: „Ti is el akartok menni?” (Jn 6,66-67)

Jézus hirdeti az örömhírt és bizonyára szomorúsággal tapasztalja, hogy nagyon sokan fáradtan, csalódottan, sértődötten legyintve elmaradnak tőle. De Ő folytatja a hallgatók számára sokszor oly kellemetlen, kemény igazságok hirdetését, mintha mi sem történt volna.

Sokan elfordulnak, elmaradnak tőle, mert egy a következtetésük: „Kemény beszéd ez!” Mit kezdjenek ők az ilyen tanítással: Én vagyok az élő kenyér, amely a mennyből szállott alá..., az emberek élete..., a megtestesült Ige, amely az Atyától jön...

Sokan elfordulnak, elmaradnak tőle, mert nem értették meg tanításának lényegét.

Azt, hogy Ő elsősorban nem az emberek eszének, logikus, haszonelvű gondolkodásának akar táplálékot, új tant nyújtani, hanem éppen ellenkezőleg: Ő az emberek szívet-lelkét, üdvösségét akarja.

Ezt a gyors hangulatváltozást a későbbiek során is gyakran fogod tapasztalni. Arra is felfigyeltél már talán, hogy a környezetekben élők is ugyanennek a gyors egymás-utániságnak vannak kiszolgáltatva. Ezt tapasztalhatod osztálytársaid, barátaid, sőt még szüleid részéről is. Ők is olyanok, hogy az egyik percben madarat lehetne fogatni velük, a másikban pedig jobb kikerülni őket, mert nagyon harapós kedvükben vannak. Ez az ingatagság bizony sokszor megnehezíti az együttélést, és nagyon sok gondnabajnak forrása.

Az elkedvetlenítő sorok után remélem, hogy jó hírel is szolgálhatok neked. Olyannal, amely megnyugtat, megvigasztal. Ugyanis mégiscsak van valaki, akin nem tud úrrá lenni a hangulatváltozás, aki nem lesz rosszkedvű, aki elől nem kell kitérni, azért mert mérges. Ez a valaki nem más, mint Isten. Bármikor is keresed vele a kapcsolatot, őt sohasem vakáció utáni hangulatban, hanem mindig jókedvében találd. Fordulhatsz hozzá akár mikor, s ő nem fog kedvetlenségre, kimerültségre; időhiányra hivatkozni. Egy idő után már természetesen fogod venni, hogy csak szeretettel fogadja közlekedésedet.

Most, a tanév elején is milyen jó, hogy elmondhatod neki bánatodat, terveidet, érlelődő örömeidet. **János atya**

tani, hanem éppen ellenkezőleg: Ő az emberek szívet-lelkét, üdvösségét akarja.

Az Ő igazsága... Ahhoz, hogy ezt az igazságot megérthessük, több kell észnél, értelemnél, logikánál, rendszerező készségnél... Nézzük az apostolokat. Jézus nem riad vissza attól, hogy őket is határozott, egyértelmű állásfoglalásra bírja. Ti is el akartok menni? Jézus az igazság, az Ő igazáért talán kockázatot: hiába való volt felajánlott barátsága, csodái, titkai, minden egyes tanító szava? Vajon ők is elmennek? Mit válaszolnak:

Péter szól... Ők sokkal többet megéreztek-megértettek a többiekénél. Maradnak, mert „hová is mehetnének, hiszen az örök élet igéi nálad vannak...” Nemcsak mérlegeltek, rendszereztek, logikáztak – hanem hittek, bíztak az Úrban. Maradtak, mert megismerték az igazságot, az örök élet titkát, amely értékesebb, szebb, boldogítóbb mindennél, amiről az emberi értelem álmodozhat.

Kérdem, Jézus kérdezi tőletek: Ti is el akartok menni? **Pál atya**

DIAKÓNUS-SZENDELÉS ROTTENBURGBAN

A felszentelendő diakónus neve: Gegő István, Csíkszeredában született 1964-ben. Érettségi bizonyítványt a Gyulafehérvár-i Kántorkiskolában szerzett, majd jelentkezett a Gyulafehérvár-i Papnevelő Intézetbe. Egy év után azonban más irányt vett élete útja: kántori és karmesterei szolgálatot vállalt Csíkszenttamáson, Nagyszébenben, végül Lugoson. 1990-ben orvosi kezelés miatt Németországba vetődött és itt maradván sikerült elkezdenie egyházi tanulmányait a rottenburgi Egyházzenei Főiskolán. Ekkor már a Stuttgart-i Magyar Katolikus Misszió magyar nyelvű szentmiséin is ellátta az orgonista szolgálatát. Ugyanakkor teológiai tanulmányokat kezdett a tübingeni egyetemen, sőt egy évre Benediktbeuernbe költözött. 1993-ban került a Rottenburg melletti Hirlingenbe lelkipásztori munkatársnak. Ott lakik ma is a plébánián. Fő feladat köréhez tartozik a külföldi keresztény testvérek, olaszok lelki gondozása. De nem csak lelki, hanem a mindennapi élet problémák megoldásában is részt vesz: közvetítés a hivatalokban, munkakeresés, tolmácsolás. Természetesen éppúgy gondot fordít a török, a görög és a jugoszláv vendégmunkások gondjaira is. Itt válik nyilvánvalóvá, hogy a diakónus nagy

szerepet játszik egy közösség életében szociális és karitatív szempontból. Mint egyházi zenész, szeretettel vesz részt a liturgia zenei részének összeállításában.

A katekizmus felsorolása szerint a hét szentség közül a hatodik az egyházi rend szentsége. Ezen a „klérus” értendő, akik különféle rendfokozatban szolgálnak. Ezek a rendfokozatok: akolitus, lektor, diakónus, pap és püspök. A többi megnevezés (esperes, apát vagy akár pápa is) csak a feladatot jelöli.

A diakónus éppúgy, mint minden keresztény, meghívást kapott Krisztus követésére és mások szolgálatára, felszentelése folytán azonban szentségi megbízásból végzi küldetését. A szentírás szerint a diakónusnak „jó hírből álló, bölcs férfúnak” kell lennie, Krisztus igaz tanújaként tevékenykedjen és másoknak szolgáljon. A Szentlélek ajándékaiban részesülve legyen a püspök és papjai segítségére az ige, az oltár és a szeretet szolgálatában.

A zsinat dokumentuma szerint „a diakónus feladata, ha az illetékes hatóság (püspök) megbízza vele, hogy ünnepélyesen kiszolgáltassa a keresztséget; őrizze és kiontsa az Oltáriszentséget; az Egyház nevében eskessen és megáldja a háza-

A Weingarteni Katolikus Misszió jubileuma

Mint intézmény a Weingarteni Magyar Katolikus Misszió 30 éves múltira tekintethet vissza. Jóllehet a II. Világháború óta egészen 1967-ig voltak területünk egyes részein (pl. Stuttgart és környékén vagy a Bodensee körzete) a magyar menekültek lelkipásztori gondozásával megbízott papok, de az egész egyházmegye területére kiterjedt és intézményesített gondoskodásról csak 1967-től lehet beszélni.

Miért ilyen későn létesült Missziónk? Ugyanis 22 év telt el a II. Világháború és 10 év az 56-os magyar forradalom leverése óta s ez idő alatt a menekültek beilleszkedése az egyházi és társadalmi életbe már megtörténhetett volna. Hogy ez mégsem történt meg; annak számos oka van, beleértve a nyelvismeret hiányosságát és a befogadó készségét, nem utolsósorban a menekültek magukkal hozott vallásos igényét. A három évtizedes tapasztalat azt mutatta, hogy a helyi német egyházközségek csak esetenként és részben tudtak megbirkózni a feladattal. Továbbá az is bebizonyosodott, hogy a menekültek, ha valamiképpen csoportosulni tudtak (pl. a menekült lelkipásztorok körül), egymásnak segítséget nyújtottak a illeszkedésben. Volt egy további ok is, tudniük a már korábban létesült stuttgarteri Misszió túlterheltsége. Szükség volt egy második misszióra is az egyházmegyében, amelynek kis közösségei az újonnan érkező menekülteket valamint az egyre nagyobb számban Jugoszláviából érkező vendégmunkásokat integrálni tudta.

Harminc év elmúltával fel kell tennünk a kérdést: eleget tett-e a Weingarten-i Misszió ennek a feladatnak? Teljes sikerrel aligha lehet beszélni, mert a nagy szétszórtságban élő magyar menekültek nagyobb része nem tudott kapcsolatot felvenni a mindössze 10 városban kialakult kis közösségekkel. Nincs adatunk arról, hogy ők a Misszió segítségére nélkül tudtak és milyen mértékben beilleszkedni a helyi német egyházközség életébe. Ehhez a német nyelv elsajátítása és a magával hozott vallásos igény elengedhetetlenül szükséges volt. Az egyes városokban és környékükön létrejött közösségek is csak kis mértékben tudták integrálni a közelükben élő magyar menekülteket a hiányos vallásos igény miatt.

Van-e jövője a Weingarteni Misszióknak? A kérdést azért kell feltennünk, mert tudvalevőleg a hazánkban bekövetkezett politikai változások óta menekültek nem jönnek. A korábban érkezettek nagy része többé-kevésbé elsajátította a német nyelvet és integrálódásának folyamata befejezéséhez közeledik ill. már befejeződött. A Misszió segítségét szükségképpen igénybe veszik továbbra is azok, akik nyelvi nehézségek miatt és koruknál fogva már nem tudnak a helyi német egyházközségekbe beilleszkedni. Ezek száma nem kevés. Azok igényét, akik már a német nyelvet jól beszélik és mind egyházi mind pedig társadalmi vonatkozásban integrálódtak és közösségeinkhez tartoznak, ismerem. Náluk döntő szerepet játszik majd a személyes igény, hogy lehetőség szerint magyar szent-

miséken vehessenek részt és kultúránkat valamint vallásos hagyományainkat ápolhassák. A lehetőséget erre természetesen Egyházmegyénk fogja nyújtani mindaddig, amíg ezt szükségesnek látja és anyagiilag is támogatja.

A jubileumok nem csak arra jók, hogy legalább a megadott keretben elismeréseket könyveljünk el, hanem arra is, hogy a megtett utat immár egy bizonyos távlatból tekintsük és kiértékeljük – valamint, ha lehet, a jövőbe tekintsünk.

P. Gyurás István SJ

A sikerlista élén

Az olvasók szokásainak gyökeres változása ellenére a kimutatások szerint változatlanul a Biblia vezet a legkeresettebb könyvek között. Ezt erősítette meg a németországi Biblia-Társaság évről nyugdíjba vonuló Siegfried Meurer is, aki közel negyedévszázados működésének mintegy elismeréseként értékelte, hogy a vezetése alatt álló intézménytől tavaly is a terjesztők még fél millió példaszámában vették át a „Könyvek könyvét”. Az evangélikus egyházhoz közelálló Biblia-Társaság a közelmúltban tanácsadással bővített, kivonatos Új-Testamentumot adott ki főleg olyan kisgyermekes családnyak részére, akik szintén a keresztelejtől fogva komoly figyelmet szentelnek gyermekeik vallásos nevelésének. A könyvesbolti forgalomba került példányokat – mint a távozó elnök meglepéssel állapította meg, – sok esetben a katolikus szülők is hasznosan forgatják. De más vonalon is keresi a Biblia-Társaság a kapcsolatot a katolikusokkal. Az Új-Testamentum Szövegkutatóintézete Münchenben Barbara Aland ismert egyháztörténésszel együtt átdolgozta a görög alapszöveget és már a görög-olasz két nyelvű kiadás is nyomdában van, ami várhatóan a Rómában tanuló katolikus teológusnövendékek számára jelenthet könnyítést: a naponta beszélt olaszal vehetik össze az eredeti görög szöveget. Habár a katolikus egyház változatlanul a 60-as években felújított ügynevezett egységes fordításon alapuló Bibliát adja hívei kezébe, Siegfried Meurer elnöksége idején a Biblia-Társasággal gyakorlati együttműködés alakult ki. Kiváltképpen a kommunista országok felé történt nyitás idején volt ez a kapcsolat gyümölcsöző, ugyanis a Szentírásnak a vasfüggöny mögé történő bejuttatásában szerzett tapasztalatokat mind a katolikusok, mind pedig az evangélikusok a hívők javára tudták kamatoztatni. A harmadik világban már kevésbé a kiegészítő együttműködés jellemezte a Szentírás terjesztésében vállalt feladatot, habár az evangelizálás terén kifejtett korábbi versengés egyre inkább a múlté...

Alapítása óta sokat változott a Biblia-Társaság is. Az elsőt 1710-be Halleban alapította Canstein báró, akinek az volt a meggyőződése, hogy „Isten üzenetét jelképes áron a szegények rendelkezésére kell bocsátani lelki épülésük végett”. Addig ugyanis kiadók csak akkor nyomtattak Bibliát, ha ez üzleti vállalkozásnak ígérkezett. Canstein báró elképzelése idővel tért hódított és jelenleg a Föld valamennyi országában működnek Biblia-Társaságok, amelyek összesen 3 ezer „fordítói” alkalmaznak. A szélsőséges mohamedán erők térdhódítása következtében azonban az arab országokban tilos Biblia-Társaságok alapítása és a Szentírás közreadása is egyre nagyobb nehézségekbe ütközik. Mégis reménykedéssel búcsúzik tisztségétől a stuttgarteri Biblia-Társaság 66 éves elnöke, mert – mint Isten útjainak kiszámíthatatlanságát idézve, rámutatott a volt kommunista országok életében bekövetkezett változásra és finom mosollyal kérde – ki merete volna, akár tíz évvel ezelőtt is feltételezni, hogy Európa keleti felében egy napon bárki háborúatlanul élhet majd hitéletet?

Makvály György

szulókat; elvigye a szent Útravalót a haladókhoz; Szentírást olvasson a híveknek; oktassa és buzdítsa a népet, vezesse a hívek istentiszteletét és imádságát, kiszolgáltassa a szentelményeket és temessen”. Röviden fogalmazva: a diakónus mindenben hasonló feladatot lát el, mint a pap, csak nem misézhet és nem gyóntathat.

Az állandó diakonátusra készülő nőlen embert csak betöltött 25. életéve, a házasembert pedig legalább 35. életéve és felesége beleegyezése után lehet diakónussá szentelni.

Gegő Istvánt, a rottenburgi egyházmegye diakónusát szeretettel várjuk mindig a Stuttgart-i Magyar Katolikus Misszióban. **Horváth János, lelkész**

MEGMARADÁSUNK ESÉLYEI A SZÉTSZÓRTSÁGBAN

A Bécsi napló május-júniusi számában jelent meg Borbándi Gyula tollából „Meddig?” címmel egy mindnyájunkat érintő kitűnő eszmevuttatás. Az alábbiakban az ismert író cikkét csupán terjedelmi okokból kissé rövidítve közöljük.

A kérdésre, hogy meddig lesz nyugati magyar irodalom és sajtó, ugyanolyan nehéz válaszolni, mint nem is olyan régen arra a kérdésre, hogy meddig tart szülőföldünkön a kommunizmus és mikor szűnik meg a szovjet megszállás.

Az valószínűnek látszott, hogy legálabbis ami az idősebbeket illeti, nem az ő életükben. Biztos volt, hogy mint minden zsarnokságnak és önkényuralomnak, a kommunizmusnak is vége lesz. De, hogy az mikor következik be, arról még komolyan töprengeni is csak nehezen lehetett... Arra is lehetetlen felelni, hogy meddig lesz szükség magyar könyvekre, folyóiratokra és lapokra, meddig akad a külföldi magyar betűre igényt tartó olvasó és meddig telnek meg magyarokkal a templomok, iskolák, előadótermek... A világ ugyanis változik. Állandóan bekövetkezhetnek olyan fordulatok, amelyek minden feltételezést és előrejelzést megcáfolnak...

A nyugati diaszpórákban élő magyarok származástudatának és magyar érdeklődésének a fennmaradásához az elmúlt évtizedekben az újabb és újabb menekült-hullámok is hozzájárultak. A második világháború előtt, vagy az 1945-ben érkezettek közül sem maradhattak volna meg oly sokan magyarnak, ha nem követték volna őket a negyvenhetesek, az ötvenhatosok, majd a későbbi évtizedek emigránsai. Ezek a csoportok – ha politikailag nem értettek is egyet, sőt, ha marakodtak is egymással – végső fokozaton, akaratlanul is támogatták egymást a magyarságban való megmaradásban és az ezt szolgáló intézményrendszer fenntartásában.

A történelem nyújtotta ilyen segítség, vagyis az új menekülések születe megújulásra, a nyugati magyarok pillanatnyilag nem számíthatnak. Azt megtanulhattuk, hogy a soha szóval igen óvatosan kell bánni. Maradjunk tehát abban, hogy a diaszpóráknak egyelőre nem lesz utánpótlásuk, növekedésre, vagy a jelenlegi állag megőrzésére nem lehet számítani. Hozzá kell tenni, hogy hála Istennek, mert jelenleg nem kényszerülnek magyarok hazájuk, szülőföldjük, lakóhelyük elhagyására.

A kommunizmus összeomlása és a szovjet megszállás megszűnése után a nyugati magyarság csak önmagára, a megmaradás belső erőire támaszkodhatik. Számban nem fog gyarapodni. Sőt, elhalálozások, hazatérések és asszimiláció következtében csökkenni fog. Intézményei is sorvadásnak indulnak, mert mind kevesebben lesznek, akik az idegenben magyarként való megmaradás ügyét szolgálják, vagy ennek eszközeit igénybe veszik. Ez a dolgok természetéből adódik. Az emigrációk történetének tanulsága, hogy a magyar nyelvterületen kívül nehéz megmaradni a magyar nyelv és kultúra vonásában. Elszáradnak a gyökerek, gyérülnek és gyengülnek azok a szálak, amelyek magyarokat vagy még inkább utódaikat a magyar nemzethez kötik. A menekültek vagy kivándoroltak gyerekei, vagy azok gyerekei, már egy új világban, új országban születtek, annak iskoláiba jártak, kultúrájában lettek otthonosak, ott házasodtak és alapítottak családokat, a magyar helyett már annak nyelvét használják és hivatási érdekeik is nemcsak a környezethez való alkalmazkodást, de a vele való azonosulást írják elő. Minden újabb nemzedékkel fakulnak a magyar vonások és jellegzetességek. A kettős kultúrában való élés szép gondolat és eszmény, de erős akarat, nagy szívósság és állhatatos kitartás kell hozzá.

Az 1989–90-es magyarországi változások alapvető fordulatot hoztak a nyugati magyarok akár ennek, akár emigránsnak nevezik magukat – életében. Mind szembe fordultak a visszaesés, a ha-

nyatlás jelei. Igaz, kisebb mértékben, mint lehetnek volna. A hazatelepedések, a hazai integrálódások és szerepvállalások száma alacsonyabb, mint sokan elképzelték és valószínűnek tartották.

A nyugati magyarok kevés kivételtől eltekintve a rendszerváltozás után is ott élnek, ahol azelőtt. Meglepő viszont, hogy egyesületi hálózatuk és kulturális intézményrendszerük az elképzeltnél jobban rázkódott meg, vagy omlott össze. Különösen és a legnagyobb mértékben Európában.

Ennek riasztóan lehangolóak a tényei. A nagy folyóiratok többsége megszűnt, néhány részben, vagy teljesen hazatelepült. A hírlap jellegű kiadványok közül csak a Bécsi Napló és az Életünk maradt meg. Új lapalapítás legfeljebb egy-két helyen történt. Az értelmiségi körök többsége megosztotta tevékenységét a külföld és Magyarország között, olyan arányban, hogy a nagyobb és fontosabbnak tekintett működési terület Magyarországra lett. Van, amelyik ma már kizárólag Budapesten működik és van, amelyik a hazába való áttelepedés után halodásnak indult. Annak tüneteként is, hogy Magyarországon nem volt olyan szükség rá, mint külföldön.

A folyamat, még ha fájdalmas is, némi megértést és méltánylást azért érdemel. Nem marasztalható el ugyanis senki azért, mert a diktatúra megszűnése és a szabadság hajnalának felvirradása eufórikus pillanataiban nem látott fontosabb feladatot és tennivalót, mint az ország szellemi és társadalmi életébe való bekapcsolódás ügyét azzal is támogatni, hogy az addig idegenben folytatott munkát most már magyar nyelvterületre is kiterjeszti. Ez viszont a nyugati feladatok elhanyagolásának gyanúját keltette és némelyek ennek minősítésére nem találtak más megjelölést, mint azt, hogy az emigráció értelmisége hűtlen lett ahhoz a közösséghez, amelyhez tartozott...

A fordulatot követő első években hazai részről eleven volt az érdeklődés az addig ismeretlen, vagy csak hallomásból ismert nyugati szerzők, vagy az addig elhallgatott, tiltott, tabunak számító témák iránt. Egymás után jelentek meg nyugati magyar írók és tudósok munkái...

A kezdetben kedvező ígéretes helyzet megváltozott. Egyfelől, mert megnehezültek a kiadási lehetőségek, másfelől megcsappant a nyugatiak iránti érdeklődés. A nyugatiak nem élvezik többé a távollétükből, a hazaitól eltérő életfeltételekből, ismeretkincsükből és alkotói módszereik különbözőségéből eredő korábbi előnyeiket. Feltételezhető hogy ismét nyugati kiadóknak és szerkesztőségeknek küldik kéziratokat. De hol vannak ezek? Legtöbbjük megszűnt. Ezért is kényszerülnek nyugati magyar írók Budapesten, Veszprémben vagy Kolozsváron megjelenni. Ami önmagában nem lenne baj, ha ott megjelenő munkáik zavaratlanul juthatnának el a nyugati magyar tömbökben és szórványokban élő olvasókhoz. Ez előnyös is lehetne, hiszen a pénznemek árfolyamkülönbségei folytán e könyvek még olcsóbbak is lennének, mint a nyugaton nyomtatott kiadványok. A könyvterjesztés azonban teljesen összeomlott Magyarországon. A nyugati magyar könyvkereskedések pedig csaknem mindenütt megszűntek...

A helyzet nem azonos valamennyi nyugati szórványban. Kielégítőnek csak a távoli, tengerentúli országokban mondható. A magyar egyházak, cserkészcsapatok, iskolák, kulturális intézmények, egyesületek és újságok régi épségükben és erejükben csak Magyarországtól legtávolabban fekvő kontinenseken lelhetők fel. Ott a fordulat után is csaknem változatlan maradt a régi intézményrendszer és az

emberek közötti kommunikációt fenntartó sajtó. Ezek továbbra is megnyugtató módon működnek, még ha néhol eléggé nagy küzdelem és áldozatok árán is.

A baj Európában van, mert az ott élő magyarok közösségi igényeiket nagyobb nehézségek nélkül és helyenként szinte folyamatosan Magyarországon is kiélhetik. Aki Bécsből, Grácából, Salzburgból, Münchenből, Zürichből rövid idő alatt Budapesten, Győrött vagy Szegeden lehet, oda egy év folyamán többször is clutazhat, könnyen lemond arról, hogy lakóhelyén keresse magyarok társaságát és a magyar nyelvű művelődés lehetőségeit. A tévedés némi veszélyével ugyan, de általánosságban megállapítható, hogy az évtizedek folyamán kiépült emigráns intézményrendszer megnyugtató és biztató képet csak Észak- és Dél-Amerikában, valamint Ausztráliában és egy-két Magyarországtól távolabbi európai országban mutat.

Milyenek a javulás esélyei? Csekélyek, mert ami elromlott és elpusztult, azt eléggé nehéz és fáradságos újjáépíteni. Az alkotó és teremtő emigráns réteg megőregedett, elfáradt, létszámban lecsökkent. Utánpótlás nincs, vagy nem számottevő. A mai középnemzedék tagjai és a fiatalok nagy részéből hiányzik a kellő képzelőerő, lelkesedés, ötletgazdagság, kezdeményezési készség és kitartás.

A nyugati magyar intézményeket a további hanyatlástól csak szilárd elhatározás és önkéntes áldozatvállalás menthet meg. Az emigrációk és diaszpórák csak eleven lelki erővel, cselekvési szenvedéllyel és a megszállottságig feszülő céltudatossággal képesek a természet törvényei ellen harcra szállni és nemzeti azonosságukat nemzedékeken át fenntartani. Talán a nyugati magyarok is e vállalkozás sikeres véghezvivői közé emelkednek. A reményt kár lenne feladni.

Borbándi Gyula

A két Hedvig

Most, hogy 600 év után II. János Pál pápa végre a szentek sorába emelte Nagy Lajos királyunk legfiatalabb leányát, Hedviget (a lengyelek Jadvigáját), több olvasónk kérdezte már: ki az a másik Hedvig, akit a bajorok „Szent Hegyén” Andechsben annyira tisztelnek, van-e és milyen kapcsolata a mi Hedvigünkkel, illetve általában a magyarokkal? Válaszoljunk tehát a feltett kérdésekre:

Kezdjük előlről. Ez a „másik” Hedvig 1174-ben Andechsben IV. Berthold andechsi gróf leányként látta meg a napvilágot; II. Endre királyunk feleségének, Boldog Gertrúdnak nővére volt, ílymódon Árpád-házi Szent Erzsébetnek nagynénje. Családpolitikai érdekből 13 éves korában jegyezték el I. Henrik sziléziai herceggel. Hét gyermeket hozott a világra, legidősebb fia („Jámbor”) Henrik 1241-ben a tatárok elleni harcban esett el. Mikor megözvegyült (1238), az általa alapított Trebnitz-i cisztercita kolostorba vonult vissza, ahol egyik leánya apátnő volt, itt halt meg 1243-ban. Feljegyezték róla szociális érzékenységét, így azt is, hogy a szegények ügyében eljárta a bíróságokra, látogatta a foglyokat, a szegény lányokat kiházásította. Halála után már 24 évre szentté avatták. Nem csak Sziléziának, Európának is egyik védőszentje. Berlin katedrálisa az ő nevét viseli.

Az Andechsi kolostortemplom főoltára felett Johann Baptist Zimmermann hatalmas freskóján együtt vannak az Andechsi grófok családjából származó szentek és boldogok s akiket ott kiváltságosul tisztelnek. Sziléziai Szent Hedvig mellett stílusosan unokahúga, Szent Erzsébet látható.

Javaaslatom: a két Hedvig megkülönböztetése önként adódik. Idáig volt Sziléziai Szent Hedvig, mostantól legyen Magyarországi Szent Hedvig is. A példa Szent Erzsébet: német, de csak német! nyelvterületen elnevezése Thüringiai Szent Erzsébet, de minden latin: olasz,

francia, spanyol stb. országban mindig Magyarországi Szent Erzsébet, nekünk pedig Árpád-házi Szent Erzsébet. A lengyelek nemzeti szentként tisztelt Jadvigája – mint előző cikkemben érintettem – sohasem felejtette el, hogy a budai várban nevelkedett, mint lengyel királynő kétszer meglátogatta szülőhazáját, mi több, Mária nővére halála után Zsigmondot nem ismerete el magyar királynak, a magyar trón törvényes örökösének egyedül magát tekintette. Végül is mindkét felmenő ágon árpád-házi vér is csörgedezett ereiben – tehát teljes joggal nevezhetjük Magyarországi Szent Hedvignek.

Szamosi József

Madridi levél ÜNNEPEK

Egy régi, spanyol mondás szerint „három csütörtök ragyog az évben, mint a nap: Nagycsütörtök, Áldozócsütörtök és Úrnapja”. Sajnos, ez már a múlté. Igaz, Nagycsütörtököt Katalóniában régen sem ülték meg, ott viszont húsvéthétfő ünnep. Egy ideje pedig sok helyen, – Spanyolországban és másutt, – Áldozócsütörtököt és Úrnapját a következő vasárnapra helyezik át s így a két ünnepet a naptárban nem is találja meg könnyen az ember. A dolog gazdasági körök szorgalmazására történt: termelési és munkaügyi szempontból nem jött jól a hét közepére eső ünnep, különösen ott, ahol szombaton sokan már nem dolgoztak.

A megyéspüspökök hajlékonyságukat és megértésük tanújelét adták az áthelyezéssel, s bizonyára úgy vélték, hogy nem a nap, hanem az értelméről, tartalmáról való megemlékezés a fontos. Sokak számára azonban így az egykor ragyogó ünnep a „közönséges vasárnapok” sorába süllyedt. Nem is értett vele egyet mindenki; egyesek a szép ünnep, mások inkább csak a munkaszünet eltűntét sajnálták. Néha furcsa helyzet állt elő. Toledóban élesen bírálták a bíboros érseket az ott hagyományosan nagy fényvel megült Úrnapja, Corpus Christi, a „korpusz” áthelyezéséért, s míg most a nagy körmenet vasárnap vonul fel, továbbra is csütörtökön tartják az ugyancsak hagyományos – úrnap-i bikaviadalt. Egy esetben azonban az Egyház nem engedett, nem volt hajlandó áthelyezni december 8-ról a Szeplőtelen Fogantatás ünnepét. Úgy látszik, senki nem gondolt rá, amikor nemzeti ünéppé nyilvánították december 6-át, az új alkotmányt jóváhagyó népszavazás évfordulóját.

A legnagyobb kár azonban az egység és a folytonosság hiánya. Spanyolország jelenleg 17 önkormányzattal rendelkező országrészre oszlik s mindegyiknek megvan a maga naptára. Az ország védőszentje, az idősebb Jakab apostol napja (július 25) nyolc országrészben volt ünnep, de nincs mindig így. Madridban az idén ünnepeltünk, tavaly nem; Szent József is, néhány évtizede „az apák napja”, hol ünnep, hol nem. A közigazgatás csak azt tartja szem előtt, hány vasárnapra esett ünnepért kell „kárpótolni”.

Minden országrésznek megvan a maga hivatalos ünnepe, de ez sokszor nem valóságos eredetű, hanem valami történelmi eseményről emlékezik meg. A helyi ünnepek viszont, – kettő lehet munkaszünettel, – a védőszenteké szoktak lenni. Madridban ez mindig Szent Izidor földműves napja, május 15-e volt. Ehhez járul újabban november 9-e, az Almudenai Szűz Mária, mondhatnánk „civil kezdeményezésre”, mert addig nem volt második ünnepük. Ha aztán valamelyik vasárnapra esik, keresnek valami mást helyette...

A mai világban a hivatalosan megült ünnepek ügye kissé bonyolult.

Rónai Zoltán

Helyreigazítás. – A madridi Szent Jakab Apostol Egyetemi Kollégium-ban, melyről előző számunkban szó volt, huszonkét éves fennállása alatt nem négy, hanem negyven magyar fiatal talált otthonot.

PRIVATIZÁLÓDIK A HIT?

A németországi evangélikusok hetilapja („Das Sonntagsblatt”) megbízására az EMNID közvéleménykutató intézet körkérdezt mintegy 2.000 lakoshoz azt tudakolva, „hisz-e isteni erőben”, továbbá „elképzelései a halálról” és „hogyan vélekedik az egyházak egyesüléséről”. A felmérés ez év májusának elején készült és 1.594 az ország nyugati részében élt és 405 keleti tartományokban lakót vont be a vizsgálatba. Az eredmény alapján kiadott tanulmány 116 oldalon közöl táblázatokat, így ismertette a válaszok százalékokban kifejezett megoszlását. Az ún. reprezentatív felmérés a válaszadókat csoportokba foglalja vallási hovatartozása, életkora, nembeli megoszlása és templomlátogatásának gyakorisága alapján.

Első szembeötlő tény: a németek hite egy személyes Istenben, isteni erőben, csökken. A keresztény vallások alaptanúságtételei egyre jobban talajt veszítenek. Ennek ellenére a németek többségükben „vallásosnak” nevezik magukat. A kimondottan ateisták táborába kicsi. Egyre többen alakítanak ki maguknak – az asztrológia, a lélek-vándorlás, a jövőbelátás tézisei alapján – érdeklődési körüknek megfelelő egyéni világméretet, barkácsolnak maguknak szemléletet. Együttal távolodnak a keresztény vallásoktól. Így Isten és az isteni erő csak 57 százalék számára tény. Egyharmaduk számára definitíven nincs isteni erő. Vallások szerint: a katolikus 14 éven felüliek 72 százaléka hisz Istenben, illetve az isteni erőben; a protestánsoknál ez a százalék 61. Érdekes és szinte csodálatos viszont a felekezet nélküliek csoportja, itt 20 százalék hisz isteni erőben!

Habár a németek többsége hisz Istenben, ez a hit, az elképzelés Istenről, már nem egészen keresztényi. A németek mintegy fele a természetben véli látni Istent. Csak 17 százalék számára személyes a kapcsolat. A rendszeresen templomba járók csoportjában is érvényesül ez az irányzat, 38 százaléka a természetben látja Istent és csak egyharmaduknál személyes a szembesülés.

A halál utáni élet csak egy kisebbség számára létezik. 56 százaléknak ez a gondolat téves és elutasítja. A halottak feltámadásának tételét csak 30 százalék fogadja el, közel 70 százalék inkább nem, vagy egyáltalán nem csatlakozik ehhez. Vallások szerint: a katolikusok 45 százaléka mondott a halottak feltámadására inkább igent, illetve fenntartás nélküli igent. A protestánsoknál kereken 27 százalék és a felekezet nélkülieknél figyelemreméltóan 5 százalék!

Bár a keresztény hit tartalmát sok ember nem tartja követhetőnek, a jelentős többség sajnálja, hogy csökken az egyházak befolyása a társadalomban. A megkérdezettek csupán 10 százaléka tartotta jónak, hogy az emberek eltávolodnak az egyházaktól. Kifejezett egyházellenesség csak nyomokban volt észlelhető. Az egyházaktól történő visszahúzódás okai között a megkérdezett németek többsége „a társadalom materializmusát”, továbbá az „egyházak idejétmúlt kínálatát”, ezenfelül pedig a körülményt, hogy „az egyházak nem teszik magukévá az emberek szükségleteit” – jelölte meg.

A körkérdezésre adott válaszok alapján a Szövetségi Köztársaság lakosai nem ragaszkodnak saját vallásukhoz, hanem jelentős többséggel üdvözlik a katolikus és evangélikus egyház összeolvadását. Teszi ezt a polgárok 62 százaléka. Vallások szerint: a katolikusok 79 százaléka, az evangélikusok szűk 60 százaléka. A felekezet nélküliek bő 40 százaléka helyeselné az összeolvadást.

Bár a németek széles körei közel állnak a keresztény vallásokhoz, versenyben áll ezzel a quasi-vallásos rituálék, szertartások, elképzelések sora. Kiváltság a nők

körében terjedt el a kíváncsi érdeklődés színes, titokzatos elképzelések, mint lélek-vándorlás, gondolatátvitel, asztrológia iránt. A férfiak a földön túli, a földön kívüli iránt mutatnak vonzalmat. A kérdésre „mely témák érdeklők különösen” 43,8 százalék válaszolta: asztrológia, csillagok. A predestináció és sors 39,6%, Jézus mint történelmi személy 37,9%, megmagyarázhatatlan jelenségek mint jövőbelátás, telepátia 35% volt még a gyakran említettek sorában. A körkérdezés eredményeként megállapítható, hogy az emberek „privatizálják” világméretüket. A válaszok kínálatát alig veszik figyelembe, esetleg „kiegészítik” és így folt hátán folt alapon készült furcsa valamit eszkábálnak.

A kérdésre „függetlenül attól, hogy tagja-e valamelyik egyháznak, milyen ajánlatokat tart fontosnak”, a megkérdezettek 75 százaléka az ifjúság körében végzett munkát jelölte meg. A világi, társadalmi törekvéseket ezen a téren szükségesnek tartják kiegészíteni az egyházak tevékenységével. Még a felekezeten kívüliek is pozitív véleménnyel vannak az egyházak munkájáról ezen a fontos területen. Az egyházak szociális és karitatív tevékenységét szintén 75% tartotta jónak, szükségesnek és kompetensnek.

(Johannes Bernard a „Kirche+Leben” 1997 július 6-i számában megjelent cikke alapján.)

A felmérést olvasva felmerülhet az emberben, hogy a kb. 70 millió német véleményét ki lehet-e olvasni 2000 ember válaszából? Ez a közvéleménykutatók bűvészműtávjára, mely sok esetben megdöbbentően pontos, néha azonban valóságtól távoli. De nem ez a kiértékelés utáni tanulság, hanem az, hogy a jelenség létezik és nem csak Németországban ...

Tudjuk, minden gyógyításnál jobb a megelőzés. Ezt pedig elkezdhetjük azonnal – akár önmagunknál is.

Ramsay Győző

Útközben Magyar emlékek Nyugaton

Köhler fotó

SZENT GELLÉRT EMLEKTÁBLA.

San Donato, Murano/Venecia
Felirata: Szent Gellért püspök emlékére állította Budapest V. ker. önkormányzata 1996.

„Boldog és szerencsés,
aki az igazságot tiszteli”

„E beato e fortunato colui
il quale rispetti la giustizia”

„Lemögyök a földbe”

A magyar ember földszeretete

A Békéscsabán megjelenő „Keresztény Nap” művelődési hetilapban olvastuk Harangozó Imre „Föld és ember kapcsolata a régi magyar földészeknél” című itt következő kiű-nő írását.

Anyai nagyapám, Szel János Újkígyóson, a Templom utcában született. 1910-ben jegyezték be a kereszteltek közé, a római katolikus anyakönyvbe. A bejegyzés szerint szülei: Szel Mihály és Harangozó Juliánna „földészek”, azaz földművesek voltak. Földművesek, mint az egész falu, itt a békési földön 1815 óta, s előtte az idők kezdetétől a szögedi határban. Tanúsítják ezt az írások, az 1522. évi szegedi tizedjegyzék, a török defterek, a Balla Antal által 1776-ban készített szegedi kéziratok térkép és az újkígyósi anyakönyvek. Beszélték az ősi szögedi magyar nyelvet, félték az Istent s szerették a földet, amelyből vétettek s amibe az élet múltával visszatértek.

Anyai nagyapám, Szel János fogta a kapát vagy a metszőollót s odaszólt nagyanyámnak: „Lemögyök a földbe!”

Öt-hat éves gyerekként pontosan értetem, hogy nagyapám nem a föld alá készül, hanem a kertbe indul szőlőt metszeni vagy kapálni. Szavainak valódi értelmét csak most, jó negyedszázad múltán kezdem érteni. Ebben az egyetlen mondatban benne van a magyar paraszt földhöz való viszonyának eszenciális tartalma, az az ősi magyar térszemlélet, amelyik a Szent István előtti hitvilágunkban rejlik. E szerint a földi lét legkisebb egysége nem az egyén, hanem a család. A család pedig nem földi struktúra, hanem ősi soron öröklött rend mentén szerveződő, a vér szerinti rokonság alapján működő szakrális egység. Az emberi közösség saját képére formálja a környezetét is. Ha ez a közösség a teremtett világ rendjét modellezi, akkor környezetét a természetes rend szerint szervezi. Nevet ad mindennek, gyerekeknek, állatoknak, eszköznek, s létének alapját, a termőföldet is élőlényként tiszteli. Régi határneveink, mint az Örökföld, Apáti, Epörjes, Szabadka, Megyeri, Juli élő kapcsolatot feltételeznek ember és föld között. Nem úgy, mint a C7-es vagy a B4-es tábla.

A régi ember – a föld valódi gazdája – esztendőről esztendőre kijelöli, megszenteli saját földjét. A páloszentkúti Török Mihályné, Franciska néni (szül.: 1920) mondta el, hogy az ura, Mihály bácsi minden évben szentelményt, vagyis szentelt barkát, szentelt búzát vagy úrnapit ágat tűzött a földjük négy sarkára. A rítussal a szentelményből áradó isteni kegyelmet terjesztette ki a földre is, ugyanakkor megjelölte annak határát. Hitük szerint e cselekedet hatására Isten megóvja földjüket a villámcsapástól, az „istennyilától”.

Az 1899-ben született özv. Bús Károlyné, Pancsa néném mondta el, hogy édesapja „Szentöltvizet szórt a földre üvegből, hát nem mindönhova jutott, de csak a földre mönt. Szentölt barkát is szórt, virávasárnap, vagy valamiké’ nagyhétön, szétcsinálta a tenyere közt, oszt szétszórtta azt is.”

„Lemögyök a földbe!”, mondta nagyapám, „Földem a faluba!”, szólt nagyanyám, ha a boltba vagy a templomba indult. Le és föl valamilyen módon mást, többet jelentett nekik, mint a mai, csak materiális síkon gondolkodni képes unokáinknak. Az élet alapja a termőföld, az ő szóhasználatukkal „Édös anyaföld” lent van, az az alap, abba nyúlik az életfa gyökere, azon áll a ház, a család, a földi lét. De az ember többre tör, az örök létezésre istenképűsége jussán. Fölfelé törekszik. E szempontból nézve a termőföldtől valóban „fönt” van a lakóház, a tisztaszoba szent sarkával. A kapuban állva valóban fölfelé indul a halandó, ha a templom felé, „föl a faluba” veszi útját. Időtlen idők óta élő szemlélet ez, a földön két lábon álló, az életet adó, földet tisztelő, de a lelki értékek és az isteni gondviselés felé törekvő közösség szemlélete.

Bús Pancsa néném így folytatta a lánykorára való visszaemlékezését: „Akárhova möntünk, mindig miké a kapuhon’ értünk, a kiskapuhon’, akkó apám mögát, levötte a kalapját oszt aszondta: Gyerökök! Akkó együtt mondtuk: Az Atyának, a Fiúnak, a Szentlélek Úristennek a nevíbe’. Ammen. Uram Jézusom, segíts mög a mai napon!”

ARANY FELHŐ

Arany felhő az égen,
Hova száll, hova száll?
Fekszem az esti réten,
A fűvön, a setéten,
Hallgat a táj.

Arany felhő az égen
Tova száll, tova száll,
Egy szív az esti réten,
A fűvön, a setéten
Hallgatva fáj.

Toth Árpád (1886-1926)

JÉZUS HELYETT MOHAMED!

Egy felmérés szerint az európaiak egyre kevesebbet járnak templomba. Ez a folyamat a 60-as években kezdődött, és a 80-as évekre vált szembetűnővé. Hollandiában olyannyira megcsappant a hívők száma, hogy nyáj híján arra kényszerülnek a keresztény felekezetek, hogy eladják templomaikat. Az anyagi források elapadtak, Isten házáinak fenntartását pedig Mohamed próféta követői biztosítják. Ahol eddig Jézust imádták, most Mohamedhez fohászkodnak.

Amszterdamban egyáltalán nem meglepő, ha péntek délutánonként a zsúfolt tereken megjelennek a muzulmánok. Kikötik biciklijüket, levetik cipőiket, és imára vonulnak az egykori katolikus templomba. Az igazhitűek talán észre sem veszik, hogy Hollandia egyik legnagyobb történelmi átalakulásának résztvevői.

A hollandok híresek a toleranciájukról. A papokat sem a marokkói vagy török emigránsokat kísérő izslám megjelenése zavarja, hanem a „kereszténység hanyatlása”. A katolikus és protestáns hívek által elhagyott templomok, kápolnák felújításra szorulnak, pénz híján elárvalnak. Némelyikből könyvesbolt lett vagy kultúrközpont, de sok végezte üzletként, sőt diszkóként.

A zsidóknál is hasonló a helyzet. Miután múzeummal alakították egyik zsinagógájukat, s egy másikból bevásárlóközpontot csináltak, nemrég eladni kényszerültek híres, XVIII. századi zsinagógájukat. Mecsetté építették át. Kurir

Ki honi nyelvünk mellett van,
nemzetünk létét hordja szívében.

Széchenyi

Mégegyszer a katolikus naptár

Alaposan rámpirítottak – lásd a múlt számban megjelent kis glosszám –, mert nem jó helyen kerestem a magyar naptárban Úrnapját, amely minden kezem ügyében levő német naptárban május 29-re van jelezve (Fronleichnam). Megmagyarázták, hogy Úrnapját az Évközi vasárnapok közt kell nyomozni, köztük bujkál. Ebbe belenyugodtam. De viszont Áldozócsütörtököt az Évköziek közt is hiába nyomoztam, ott „Urunk mennybemenetele” fedőnév alatt rejtőzködik. Én persze gyerekkori beidegzettség folytán még Áldozócsütörtököt vasárnapnál kerestem. Milyen tudatlan voltam. Bocsánat.

- sija -

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

ANGLIA

Halottaink: Imádkozzunk kedves halottainkért és gyászoló hozzátartozóikért.

Kertész János, 1996 december 7-én, 71 éves korában, London; **Urbán István-né,** született Murkiz Dorottya London, 1997 febr. 4-én, 91 éves; **Bensonné,** szül. Hernecki Ilona London, 1997 március 10-én, 82 éves; **Szalai Lajos,** Great Baddow, Chelmsford, 1997 március 15-én, 75 éves; **Vadászi Lajosné,** született **Kocsis Irén,** Leighton Buzzard, 1997 március 16-án, 85 éves; **Mészáros László,** Luton, 1997 január 12-én, 58 éves; **Gyenge Lajos,** Luton, 1997 április 2-án, 68 éves. **Dr. Vincent Jánosné,** szül. **Gerenday Clarissa Izabel,** Svenoaks, 1997 március 28-án, élete 75-ik évében; **Ferncsik Miklós,** Wolverhampton, 1997 május 19-én 75 éves korában; **Pék Károly,** Birmingham: 66 éves, június 20-án; **Lakász György,** Blackburn, 1997 július 2-án, 76 éves; **Dr. Bánkúti Lászlóné,** Wolverhampton, 1997 július 3-án, 92 éves; **Lengyel Péter,** London, 1997 július 16-án 66 éves korában; **Juhász János,** Leicester-ben, 1997 július 25-én 77 évesen. Nyugodjanak békében!

BELGIUM

Keresztelések: **Matusák Dries,** M. Jan és Diane fia Genk-be; **Markó Jónás,** M. Károly és Nathali Marc fia Montignis-ben; **Pintér Gábor,** P. Gábor és Magyar Mária fia Nivelles-ben (Svájc); **Angyal Bryan,** TA, Zoltán és Gelencsér Éva fia Genk-ben; **Maesen Thymen,** M. Gert és Takács Margit fia Oplabeek-ben; **Volo Julie,** V. Agostino és Gembszki Ilona lánya Jemeppe-ben. Krisztusba ojtódtak a keresztség által és az Egyház tagjai lettek.

Házasságok: **Dominkovits László** és **de Tiede Virginie** Rixensart-ban örök hűséget esküdtek egymásnak a keresztyén házasságban.

Elhunytaink: **Fentős Béla,** 64 éves korában – Rocourt-i lakos Budapesten; **Tóth Gedeon** 65 éves; Brüsszelben; **Vágvölgyi Béla,** Cserjányky Marianne 59 éves férje, Gouy les Pietons; **Szabó Rudolf,** 71 éves Fontaine l'Éveque; **Kurucz Sándor,** Oláh Teréz férje Herstal; **Pongráz Sándor,** Mezeiné öccse Svájcban; **Bucsán Florian,** Germaine van Moen férje, 85 éves, Rumbek-be; **Kerékgyártó Proska,** örökimádó nővér élete 78-ik évében; Brüsszel; **Láng Gyuláné,** szül. Gots Mária 59 éves korában; Brüsszel; **Dobszay György** 72 éves; Vottembe.; **Orenyész Jánosné,** 74 éves, szül. Sümegi Etel Glain-ben; **Varga László** 55 éves korában, munkabaleset által La Reid-Spa-ban; **Nagy Gyula,** 67 éves, Lodelinsart; **Sümegi Hendrikné,** szül. Schalley Nadin, 32 éves, Maasmechelen; **VINCZE Károly,** 69 éves, Naissonvaux-i lakos otthon Magyarországon;

Részesüljenek elhunytaink a Föltámadott Krisztus örömeiben és békéjében!

NÉMETORASZÁG

Augsburg

Halottaink: **Saul Mária** (szül. Balogh) 92 éves korában elhunyt Landshuton egy Altersheimben. Temetése Marktoberdorfon történt, ahol négy évti-

zedén át élt. Férjét korán elvesztette, s most közös sírban nyugsznak. A kaufbeureni magyar misék mindig erősítő élményt jelentettek számára, sőt néha eljött Augsburgba, sőt Kemtenbe is. Nagy részvét mellett temették 1997 június 27-én. Nyugodjék békében.

Essen

Keresztelés: 1997 július 6-án a szent keresztségben részesült **Slajher Bence Andreas;** Slajher Csaba és Fábri Edit gyermeke a duisburgi Mutter vom guten Rat Karmelita templomban. A keresztséget ünnepélyessé tette az egyházközség ifjúsági kórusának éneke. Isten éltesse az új kereszteltet!

Halálozás: 1997 július 10-én váratlanul elhunyt **Pech Klára Olga.** A megboldogult Vulkán (település a Vulkán hegység tövében, a Zsil völgyében) született. Élt 73 évet. Július 17-én temették az esseni Südwest Friedhof-ban. Gyászolják: fia, Levente, 96 éves édesanyja, Herminka néni, valamint rokonai Erdélyben és ismerősei Németországban.

Nyugodjék békében!

Stuttgart

Keresztelés: **Maronka Simon-t,** M Lajos és László Magdolna kislfiát, Geislingenben magyar nyelvű szentmise keretében keresztelte Ft. Sörös Antal június 15-én. **Alt Judit-** ot és **Zoltán-t,** A. Zoltán és Szirtes Judit gyermekeit, keresztelték Stuttgartban július 6-án. Isten éltesse őket szülei és mindnyájunk örömeire! **Köhler Oliver Thomas-t,** K. Thomas és Illés Melinda kislfiát, keresztelték Heilbronnban május 4-én. **Demrei Nathanael-t,** D. Georg és Geiger Erika kislfiát, keresztelték Ludwigsburgban május 11-én. Isten éltesse őket szülei és mindnyájunk örömére!

Esküvő: **Scherneck Bernhard** és **Andree Brigitte** május 17-én Stuttgartban esküdött örök hűséget egymásnak. Isten segítse elhatározásukat!

Halottunk: **Konthur Bertalan** sz. Andocs Berta (Berta néni) 76 éves korában elhunyt. Temetése május 20-án volt Stuttgartban. Az örök Világosság fényeskedjék neki!

Schwaig

Keresztelés: a keresztség szentségében részesítette Bárány József plébános **Hardon Harry** és **Groza Benjámín** regensburgi gyermekeket, illetve **Haraszi Erzsébet** ingolstadt-i felnőttöt, aki egyben első-áldozáshoz is járult és a bérmálkozás szentségét is felvette. **Gaal Péter** felnőtt, Nürnbergben május 19-én járult először a szentgyónáshoz és a szentáldozáshoz.

Esküvő: **Drummer Stefan** és **Szabó Csilla** Kirchrenbach-ban 1997 június 7-én kötöttek szentségi házasságot.

München

Házasság: **Bittera Jenő** és **Zeller Anna,** 1997. Június 11-én a Damenstift templomban kötöttek házasságot.

Halálozás: **Stefanovics Gyula,** 90 éves korában hunyt el, temetése 1997. Június 4-én a mühlborfi Nordfriedhofban volt.

IN MEMORIAM

P. Radnai Tibor 1910–1997

Szebb nap nem is kínálkozhatott Péter Tibor részére átlépni az örökkévalóságba, mint június 20-a. Ez a nap volt ugyanis pappá szentelése évfordulója. Hosszú, kínos betegség után ezen a napon szólította Őt az Örök Főpap, Krisztus. Így a 62. pappászentelési évfordulóját már odaát tartotta...

Igen korán, a gimnázium 4. osztálya után belépett a kapucinus rendbe, Tata-Tóváros-on lakott, rendi ruhában járt a középiskolába. Önképzőköri elnök, ünnepi szónok, a nagyobb megemlékezéseken, tiszta jeles érettségi bizonyítvány – ezzel büszkélkedhetett a „Baj-i sváb gyerek” saját szavait idézve. A Pázmány Péter Tudomány Egyetem Teológia-i fakultásán készült a papságra, melyben 1935 június 20-án részesült.

„Szent Pál tanítása a megigazulásról a római levél görög szövege alapján” című versenydolgozatát ezer pengővel jutalmazták és doktori disszertációnak ismerék el. Tanított a rendi főiskolán egyháztörténelmet, héber és görög nyelvet. Volt rendházfőnök és plébános. Egy figyelemre méltó eset: A rendház feloszlása idején tőle vették el a rendház kulcsait és a rendszer bukása után neki adták azt vissza!

A szétszóratás ideje alatt volt kertész, szakács, sekrestyés. 1956 november 2-án jött Bécsbe, ahol rendtársai nagy szeretettel fogadták. Bekapcsolódott a menekültek gondozásába. Segített a Caritas munkájában.

A bécsi érsekség 1958-ban magyar lelkésznek nevezte ki, amelyet 1986-ig töltött be. Nyugalomba vonulása után is elnöke maradt az Ausztriai Magyar Központi Szövetségnek. Lelkészi munkája kiterjedt a sajtóapostolságra is. Lelkéségi és vallásos tárgyú kiadványokat jelentetett meg és százezer számára a különböző országokban élő magyaroknak juttatta el.

Rendkívüli lelki és szellemi támogatás volt ez azokban a nehéz időkben a szétszórtan élő magyaroknak.

1993 okt. 23-án a „Magyar Köztársaság érdemrend kis keresztje” kitüntetést kapta! Az akkori külügyminiszter nyújtotta át, meghívott vendégek jelenlétében.

Bécsi rendtársai örökös vendégjogot kínáltak fel neki, amelyet elfogadott és ennek háttérben folytatta nemes papi munkáját.

Élete utolsó öt hónapja súlyos betegségben telt, amelyet láthatóan és kifejezetten nagy türelemmel viselt. Így szólította el őt az Úr... **Hegyí György,** lelkész

KECSKÉSI TOLLASTIBOR (1920–1997)

Ami várható volt, de ami mégis megdöbbentett és űrt hagyott vissza családod, barátaid és sok-sok magyar szívében, a hazában és az emigrációban, az július 19-én bekövetkezett: szenvedésetől megváltott a halál. Nagybarcán született, újra és újra haza vágyódtál és oda tértél vissza július 26-án, a családi sírba, szüleid mellé. De közben bejártad az egész világot, óriási bevetéssel, szinte csökönyösen képviselted elnyomott hazánk ügyét a Nemzetőr főszerkesztőjeként, de egyéb jelentős politikai akciókkal is, mint az egymillió aláírás gyűjtése, amivel sikerült elérned, hogy az ENSZ csak egy évvel később vette le a magyar ügyet napirendjéről, vagy a kiskorúak halálraítélésének aljas büntette, amelyre Te hívtad fel a figyelmet.

De elsősorban költő voltál, prófétai hanggal és küldetéssel, mint azt plébánosunk dr. Cserhádi Ferenc müncheni gyászmiséden szépen kiemelte. A református lelkész Lázár Enikő is bensőségesen foglalt imájába. Már a börtönben, ahová Téged, volt főhadnagyot, koholt vádak alapján zártak be 1947-ben, részben bosszúból azért, mert Te figyelmeztetted,

hogy Északkelet-Magyarországon 23 községben titokban szovjet közigazgatást vezettek be (ezért nem emelhetted vádat), megszólaltattad verseiddel a néma szenvedést, megszervezted és sebesült kezdeddel írtad a „Füveskert” kötetét, vezető alakja voltál egy költői csoportnak, amelyet ma „füveskertiek” néven ismernek. Már ott bebizonyítottad nagy hitedet a jóban és a szépben és abban, hogy nem szabad elcsüggedni, hanem mindig, minden körülmények között megoldásokat kell keresni, valamit kell tenni, ami előbbre visz és növeli a jót a világban. „Bebádogoztak minden ablakot...” c. versed a börtönben, de az emigrációban is mindenkit elért, megérintett. Saját versesköteteid mellett összegyűjtötted a két nagy magyar Szabadságharc gazdag visszhangját a világirodalomban „Gloria victis 1956” és „Gloria victis 1848-49” címmel. Hét nyelven jelentek meg a Te kezdeményezésedre „Füveskert” kötetek a börtön és 1956 forradalma verseivel. 1995-ben, az „utolsó percben” elkészült a börtön-Füveskertek antológiája is.

Rengeteget utaztál, hogy a szórvány magyarságot összefogd, biztasd. Csüggedőkbe hitet öntöttél, sokakat megvigasztaltál, példaképpé lettél. Hited, erőd, karizmad, szereteted megmozgatta a fáultság, tehetetlenség hegyeit.

Az utolsó években hanyatló, beteg tested vált börtönöddé, nagy lelked, szellemed egyre inkább bezáródott. Családod „varázsköre” és szűk baráti köröd hűsége lényegesen lassította a kapu bezáródását. Utolsó napjaidban gyermekeid voltak melletted és feleséged Maja fogta a kezdet, amikor elmentél. Hálás vagyok, hogy én is melletted lehettem utolsó óráidban. Nyugodj békében Tibor, szép szülőfaludban, amely nagy szeretettel fogadott viszsza.

„A jó harcot megharcoltad, a pályát végigfutottad, hitedet megtartottad!” (Tim 2,4/7)

Isten veled Tibor!

Pfitzner Rudolf

SZOBORAVATÁS BÉCSBEN

Bécs és környéke magyarságának március 15-i ünnepségén leplezték le a testőr-író Bessenyei György mellszobrát. Ez Bécsben az első köztéri magyar emlékmű, Fekete Tamás alkotása, a magyar Művelődési és Közoktatásügyi Minisztérium ajándéka. A szoboravató ünnepség fényét emelték a különböző osztrák és magyar egyesületek, cserkészek zászlós- és díszegyenruhás küldöttségei. A Monarchia-idők híressé vált Deutschmeister zenekara a Rákóczi indulóval vezette be az ünnepséget s az osztrák katonai díszalakulat sortüzeire hullt le a lepel. A szobrot átadó dr. Erdődy Gábor miniszteri biztos német nyelven, dr. Deák Ernő, az Ausztriai Magyarok Központi Szövetségének elnöke, magyar nyelven méltatta Bessenyei György és a magyar felvilágosodás nemzedékét, amelyet joggal tekintünk az 1848-as márciusi ifjúság előképének. Ezt követően a Collegium Hungaricum régi otthonában, a Trautson-palotában – ma az osztrák Igazságügyi Minisztérium székhelye – a magyar nagykövetség adott fogadást.

Bécsi Napló

HÍREK – ESEMÉNYEK

Katolikus templom az egykori Sztálingrádban

Tadeusz Kondrusievicz moszkvai érsek Volgográdban, az egykori Sztálingrádban, katolikus plébánia templomot szentelt fel. Tulajdonképpen újraszentelésről van szó, hiszen már 1989-ben is felszentelték az épületet. A helyreállítási munkákat komoly nyugati segítséggel tudták csak elvégezni.

Csalódott magyar cigányok

Legutóbbi számunkban bővebben hírt adtunk arról, hogy a cigányvértanú, Cefe-

rino boldoggá avatására Európa minden részéből több ezer cigány, köztük egy magyar csoport is elzarándokolt Rómába. Az általános pápai kihallgatáson a Szent- atya külön-külön köszöntötte az egyes cigány csoportokat, sajnos a magyarok ebből kimaradtak, így a magukkal hozott ajándékot sem tudták átadni a pápának. A sok százezer (vagy még több) magyarországi cigányt képviselő csoport – amely lelkesen vett részt a szertartáson – kis csalóddással vette tudomásul, hogy valahol hiba csúszott a rendezésbe. S ez éppen őket érintette ...

*

A hazai lapok kivétel nélkül gyászolják a március 4-én elhalálozott *Simándy József* operaénekest, a Magyar Állami Operaház örökös tagját, korának legkiválóbb magyar tenoristáját. Egy alkalommal így nyilatkozott: „Én egész életemben tudtam, hogy Isten akar velem valamit s ezért adta nekem ezt a kincset, a hangomat, hogy másoknak örömet szerezzek”.

*

A francia fővárosban március 15 – én 90 éves korában hunyt el *Vásárhelyi Viktor*, művész nevén *Vasarely*. A pécsi születésű, de élete nagy részében Párizsban élt művész az ún. „op művészeti irány” világhírű képviselője lett. Jacques Chirac francia miniszterelnök csodálatát fejezte ki „a nagy festő iránt, aki Magyarországról érkezve képes volt új távlatokat nyitni a művészetben”.

APRÓHIRDETESEK

BUDAPESTI eladó és bérbeadó öröklakás és családi házak közvetítése ügyvédi garanciával. M. BUDA Ingatlan 1027 Budapest, Margit krt. 3. Tel.: (00361) 316-2404, 316-2496, Fax: (00361) 316-0993 E-mail: mbuda (hungary.net). **Siófok-Kiliti, 600 négyszögöles szőlőskert,** télen is lakható új házzal eladó. Tel.: 0036-84-322742.

Házvezetőnő, fiatalos, 52 éves pótnagymama szeptember 15-től Münchenben kedves családnál bentlakásos munkát vállalna. Tel.: (D) 0 89/2 71 61 75 vagy (H) -1-258 3786.

MAROSVÁSÁRHELY (RO.), emeletes ház, antik bútor és faragott ebédlő eladó. Érdeklődni: (D) 0220/ 646402 vagy 02234/59444-es telefonszámokon.

Szombathelyen, a csónakázó tónál alapincézett, 3-szintes, 5 szobás, gázos, új családi sorház garázzsal 15 millió Ft-ért eladó vagy kisebbre és kp-re, fiatal, nívós köszögire cserélhető. Tel.: (CH) 0041-21-616-1743

Nemdohányzó, 49-éves, 180 cm, technikus szeretne megismerkedni karcus hölgygel. Tel.: 0 30/4 33 60 44 vagy „Boldogság” jellegre a kiadóba.

Budapest és én várjuk! Szívesen találkozunk Önnel 60 éves kortól fölfelé. Választ „Egzisztencia” jellegre a kiadóba várók.

ELADÓ: a Balatontól 25 km-re Kislángon felújított családi- ház 2 szoba összkomforttal/konyha, kamra, csempés fürdőszoba/gázfűtés-sel, telefonnal felszerelve. 900 □-öl gyümölcsös és mezővel. Ára 20.000 DM. Válaszokat kérem a Kiadóba Tel.: 00 3622 435 750

Lakás kiadó Debrecenben 4-6 személyre 1997 augusztus 15.-től két- három hételre. Érdeklődni lehet: Berettyán Gyula, 4032 Debrecen, Német L. u. 4 I/6, Tel: 0036- 350532 este 21-22 óra között.

Magyar Étterem Stuttgartban
WANGENER ZIGEUNERLE
Magyaros konyha háziasszony módra
90 férőhelyes étterem és kerthelyiség
Bálok magyar zenekarral
születésnapra, keresztelőre, esküvőre,
Szeretettel várja Önöket a Szalay család.
VFL-WANGENER
Waldebene Ost 231 (Wangener Höhe)
Telefon: 07 11/46 58 31/Fax: 07 11/46 62 15

ORVOSI ENDELŐ ÁTVÉTEL
Dr. Schneider Beatrix, szül. Földes
általános szakorvosnő
augusztus 15-től átvette elhunyt
Dr. Vértési János rendelőjét
Ravensburger-Ring 6 sz.
81243 München / Westkreuz
(089-835772 / Fax: 7 21 14 02

SZIGLIGET Rózsahegy ut 29. sz körpanorámás, kétszintes, nádtetős nyaraló kőburkolattal a stranddal szemben sürgősen eladó. Érdeklődni: (Fax: (H) 36 1- 213 94 85.

Budapesti **HAPPY YEARS Társkereső** irodánk megbízható, intelligens, jól szituált klubtagjai ismeretségét keresik külföldön élő, hasonló adottságú hölgyeknek és uraknak korhatár nélkül házasság céljából. Jelentkezés: 1052 Bp., Deák Ferenc u. 17.IV/66, Tel.: 1-266 8327 vagy 30-222 484 10-től 18 óráig, Fax: 1-266 8327.

APRÓHIRDETESEK

**MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK
NAGY VÁLASZTEKBA!**
Olcsó áron raktárról – kérje árlistánkat!
JOSEF UDVARHELYI, Tel.: (0911) 4 72 01 50.
KEPLERSTR. 2, D-90478 NÜRNBERG

Magyarország festői környezetében épülő nyugdíjas telepen 30-46 m²-es apartmanok, 54.000,- DM-től eladó! Apolás, étkezés és orvosi kezelés megoldott. Részletes felvilágosítás: Bíró-Rohrbacher építési Vállalkozók, D-94469 Deggen-dorf, Loh Str. 6 vagy D-94526 Metten, Utto Str. 6.

Budán közel a várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazalátogatónak kiadó. Telefon: 01 341 46 24 vagy 091 743 20 34 (Svájc).

Budai kertés villában újonnan kialakított két-szobás és másfél szobás, bútorozott komfortos lakás kiadó 40 DM/lakás, naponta. Hosszabb időre engedmény! Parkolás zárt kertben, Telefon: 00-36 1 202 30 25.

BEATRIX PANZIO H-1021 Budapest, Széher út 3. Tel./Fax: 0036-1-1763 730 és telefon 0036-1-2750 550. Szeretettel várjuk szállodánkban, mely harmadszor nyerte el az „év panziója” díjat! Családias légkör, zöld övezetben, de közel a centrumhoz. Szállodai színvonal – zárt autóparkoló.

Közírást tétetik, hogy a kormány bántára megjelent ADI POP: „Fények a Szívemből” című CD-je 18 csodálatos dallal, többek között „Érték szól azóta a déli harangszó”; Magyar ismeretlen ha most felébrednél; Nincs már csak jó madár; Kiskirályok; Mert ez a birka nép; Parazita induló stb. A 1,5 órás műsor minden nemzeti érzésű magyarnak csodálatos élmény. Hazatelepülőeknek vagy Magyarországon, vállalkozni kívánók számára elengedhetetlen előtanulmány. Mindenki számára érthető, fülbemászó könnyű dallamok csipős nyelvű szöveg, jó szórakozás.

Megrendelhető: **UNGARBLUES MUSIK-VERLAG**, Éva Jaggi, CH-4705 WANGEN a/A., Friedberg Str.8. Ára: SFR 15,- + portó. (20 DM borítékban megrendelésnek számít azonnal Porto frei Haus.)

ERDÉLYI hazautazók! Szállás félúton Győrnél. Fűrdőszobás falusi penzió 12,- DM, Szűrföld. Telefon: (H) 0036-96-252 158, délután 5-től. Veress.

„TÉTÉNY” Ungarische Spezialitäten

<i>Kreitmayrstr. 26 – 80335 München</i>	
Telefon: (089) 1 29 63 93.	DM
<i>Badacsonyi Szürkebarát</i>	7,80
<i>Debrői Hárslevelű</i>	6,80
<i>Etyeki Chardonnay</i>	8,80
<i>Alföldi Olaszrizling</i>	6,50
<i>Alföldi Kékfrankos</i>	6,50
<i>Villányi Rosé, Kékóportó</i>	8,80
<i>Villányi Kékfrankos</i>	9,80
<i>Villányi Cabernet</i>	10,80
<i>Egri Bikavér</i>	9,50
<i>Egri Leányka</i>	7,50
<i>Tokaji Szamorodni</i>	12,50
<i>Tokaji Asszú 3 puttonyos</i>	14,50
<i>Tokaji Asszú 4 puttonyos</i>	17,—
<i>Tokaji Asszú 5 puttonyos</i>	20,50
<i>Kecskeméti barackpálinka</i>	29,—
<i>Unikum</i>	29,—
<i>Egri cseresznyepálinka</i>	25,50
<i>Császárkörte</i>	21,50
<i>Diólikőr</i>	0,5 liter 14,50
<i>Címeres barackpálinka</i>	33,—
<i>Sárgabarack-, Málnalikőr</i>	0,5 liter 13,50
<i>Tarhonya, kocka, laskatészta</i>	1 kg 7,—
<i>Májás-, véres hurka, disznósajt</i>	13,—
<i>Tokaszalonna</i>	15,—
<i>Füstöltzalonna</i>	12,—
<i>Friss kolbász</i>	15,—
<i>Házi kolbász</i>	15,—
<i>Téliszalámi</i>	33,—
<i>Szegedi szalámi</i>	30,—
<i>Csabai, Gyulai</i>	27,—
<i>Üvegárut nem szállítunk!</i>	

**KIADÓHIVATALUNKNÁL KAPHATÓ
VIDEOKAZETTÁK:**

Teréz – egy közülünk	DM
35 perces film, megjelent Lisieux-i Szent Teréz halálának 100. évfordulójára. VHS-PAL	25,—
Árpádházi Szent Erzsébet élete	
magyarul vagy németül, 40 perces film, VHS-PAL	25,—
Lourdes	
50 perces film, VHS-PAL	30,—
Lourdes-i csodák és gyógyulások	
Dokumentumfilm hat csodásan meggyógyulttal. 90 perc, VHS-PAL	30,—

KAZETTÁK:
Lourdes és az evangélium, vígasztalások.
Rádiós magyar nyelvű kazetta, 60 perc

Lourdes-i üzenet – elmékedések
dr. Szabó József összeállítása

KÖNYV:
Lourdes – Bernadett nyomdokain
(kb. 140 színes képpel)

Megrendelhető:
Ungarische Katholische Delegatur
Redaktion életünk
Landwehrstr. 66, D-80336 München

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy rövidítsen a beküldött írásokon, leveleken.

Közép- Németországban élő, magyar, német születésű zenész, 50/164 ezen az úton művelt élettársat keres. Jelige: „Jövő”, a Kiadóba.

Magyarországra hazatelepülni szándékozók Budapesti irodája – teljeskörű ügyintézésrel vállal ingatlanközvetítést. INFO LAK BT Ingatlanközvetítő hálózat Ungarn. Olah Edith, **MÓNA-HAUS 95 BT**, Budapest, 1214 Kozmosztány 4. Tel./Fax: 00 361-277-4827, hétfőtől szombatig hívható.

Németországban élő (Köln) 49 éves, jól szituált, házias, családszerető, magyar nő megismerkedne korban hozzáillő szolid, intelligens, utazni szerető férfival, aki szabadidejét szívesen megosztaná velem. Minden fényképes levélre válaszolok. Jelige: „Nem adom fel a reményt”.

Hajdúszoboszlón a gyógyfürdő közelében apartman-olcsón kiadó. érd. Mesternénél. Tel: 0036-52/361-127.

MARCALIBAN, a Balatontól 12 km-re, kertés családi házban, két szoba, konyha, mellékhelységekkel nyaralásra kiadó (hat személyig). Cím: Dr. Elias György, 8700 Marcali, Tóth Ágoston u. 18. Tel.: 0036-85-314-421.

Székesfehérvár belvárosában 53 nm – 3 szoba, konyha hallos, felújított lakás – teljes új bútorzattal Can \$ 29.999-ért eladó. 97 augusztusában beköltözhető. Bevásárlóközpont, iskola, templom, busz-központ csak néhány percre. Tel: Május 25-ig Toronto: -416-447-6040, Május 30-tól: Székesfehérvár – 36-22-329-191.

Visegrádon, a Dunakanyarban 1295 nm-es, panorámás építési telek eladó Tel.: (DK) 4532511146 vagy (H) 0036 11760237.

Németországban élő magyar hölgy, 58/167 – keresi komoly férfi ismeretséget. Fényképes leveleket a kiadóban „Szeretet” jeligré.

48/165, magyar származású férfi keresi karcsú, kedves hölgy ismeretséget 45 éves korig tartós kapcsolat reményében. Lehetőleg fényképes válaszokat a címre: Török István, Bottroperstr. 49, 70376 Stuttgart.

Magyarországon a Dunakanyarban (H-2626 Nagymaros, Fehérhegy u. 4. Bürgermeister János) kiadó 2 X. 2 ágyas családi házban, napi 30,- DM. Ugyanitt a ház alatt, öreg pince felújításra várna. Segítségét – investálást – igényel. K. Kaiser, Tel. (D) Stgt. 0711/76 56 640.

Vecsenyusztán – Zirc, Pannonhalma között – egy kis kastélyocskó (5 szoba, konyha, fürdőszoba) bérelhető, lókedvelők számára (4 állóhely). érd.: Dr. Monspart László, H-8439 Sikátor, Vecsenyusztá.

Magyarországon Négyes községben 5082 m²-es telken régi típusú lakás melléképületekkel eladó. Tel.: 0036/49/33 90 76 Vince János.

ELADÓ MISKOLC belvárosában egy 1725 nm nagy zöld területen két házból álló ingatlan, teljes közművesítéssel, telefonnal. Az utcai ház műemlék jellegű földszintes, boltíves, öt-szobás lakással, teljesen alapincézve. A másik épület két szintes, szintenként egy két-szobás lakással (81+68 nm). Mindkét épület felújításra szorul. Irányár 20 millió Forint. Telefon csak hétvégén: (D) 061 87 - 3359.

Magyarországi ingatlan immob. „Lisbeth” Tel./Fax: (D) 09186 / 15 61. Minden igényt kielégítő ipari, kereskedelmi létesítmények, családi-házak, nyaralók eladók vagy bérelhetőek.

Leányfalun, összkomfortos, télen is lakható, pincézett nádtetős nyaraló eladó. A telek parkosított, fele gyümölcsös 1.396 nm. Irányár: 92.000 SFR. vagy 102.000 DM. Telefon este: (H) -36-1-335-64-79 vagy -36-6-380-556, Levél-cím: Tschappner, Budapest, Zöldlomb u. 24/B.

Visegrádon a Dunakanyarban 1295 m² panorámás építési telek eladó. Tel.: (DK) 0045/32 51 11 46, (H) 0036/1/176 02 37.

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK

Kedves Olvasóink, időnként közöljük a magyar lelkészek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet a szentmisék helye és ideje után.

AUSZTRIA
Bécs: Ft. Hegyi György, Ung. Röm. Kath. Seelsorgeamt, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, Tel.: 0043/1/526 49 72

Bécs: Pázmányum, Szombaton este 18,30-kor Bolzmannngasse 14, A-1090 Wien, Tel.: 0043-1-317-36-56, Rektor Veres Árpád

Burgenland/Alsóőrött: Ft. Dr. Galambos Ireneus OSB, Pfarramt Unterwart Tel.: 0043/33/527 108

Linz: Ft. Bolla Jenő, Ung. Röm. Kath. Seelsorgeamt, Senefelder Str. 6, A-4020 Linz, Tel.: 0043/732/342 586

Graz: Ugr. Mihály, Tel.: 0043/316/68 35 08
Klagenfurt: Ft. Bognár Vilmos, Tel.: 0043/4762/580 62

ANGLIA
London: Rev.Mgr. Tüttő György főlelkész, Dusten House, 141, Gunnersbury Avenue, London W3 8Le, Tel.: 0044/81/992 20 54

BELGIUM
Brüsszel: P. Posta Benjamin O.F.M., Mission Catholique Hongroise, rue de l'Arbre Benit 123, B-1050 Bruxelles/XL/, Tel.: 0032/2/6485336,
Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Amionier Hongroise, Rue des Anglais 33, B-4000 Liege, Tel.: 0032/041/233 910

DÁNIA-NORVÉGIA
P. Horváth Kálmán SJ főlelkész, Stenogade 4, DK-1616 København, Tel.: 0045/31/21 85 88

FRANCIAORSZÁG
Párizs: P. Dr. Ruzsik Vilmos CM főlelkész és Ft. Molnár Ottó, Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-55010 Paris, Tel.: 0033/1/42086170

47 éves/173 magyar festő-szakmunkás megismerkedne házasság céljából, csinos, szimpatikus hölgyvel 35-45 éves korig. Fényképes válaszleveleket a kiadóba „Boldogok leszünk” jeligré kérek.

Budapesten, a városliget közelében, VII ker., 75 nm, 2 szobás Komfortos, teljesen felújított lakás eladó 40.000 SFR-ért. Érdeklődni: (CH) 0041-31/331 39 66.

Magyar középkorú nő Bécsben heti 2-3 alkalommal takarítást vállal vagy gyermekekre vigyázna. Kevés német nyelvtudással. érdeklődni este: 76 88 574.

Aki kedvezően szeretné tölteni szabadidejét Ausztria legszebb táján, nyáron avagy télen, írjon „Meleg otthon” jeligré a kiadóba.

Dr. Schulte – Dr. Frohlinde, ügyvédi tanácsadás minden jogi kérdésben.
Schwarz Annemarie, hites tolmács és fordító német / magyar nyelven.
Tel.: 0211/44 22 40, Fax: 0211/44 28 16

Budapesten, az V. kerületben kisméretű, felújított apartman 65.000 DM-ért eladó! Tel.: 0036 /1/ 374 731. (D) 0049- 671-71 841.

Ausztriában élő technikus nő megismerkedne egy szimpatikus 40-50 éves független férfivel. Jelige: „L'Amour”

HÉVÍZEN, 6 lakásos társasházban 62 nm-es, beüvegezett, balkonos, központi fűtéses, telefonos lakás garázzsal 70.000 Dm-ért eladó. Telefon: 0036-1-2143886.

Münchenben szeretném a Tarokk-kört megerősíteni. Tel.: 089/580 368.

ERDÉLYBE utazás luxus-kisbusszal kívánt helységekbe. Ideális nyugdíjasoknak és utazóknak sok csomaggal. Utazás Bükre, Hévíz vagy Budapestre. Érdeklődni: Tel.: (D) 089/6 70 56 18 vagy 0172/84 252 88.

Eladó! Budapesttől 5-km-re, Szentendre egyik legvonzóbb részén, egy hét éve épült, 500 nm-es, nívós villa, 400 □-öles parkosított kertben. Irányár: 350 ezer DM, vagy ennek megfelelő forint. Érdeklődés: (H) -36/26-319-63.

BUDAPEST: (ny.P.U.) V-ker, 49 nm-es, felújított, műemlékvédett, komplett, 3-ik emeleti öröklakás, lift, telefon, központi fűtéssel 70.000 DM-ért eladó. érdeklődni: (GB) 0044/1814522419. Infó:(D)0711/7285489.

67 éves, nyugdíjas, németül beszélő tanár, független övezgyasszony vállalja München vagy Stuttgart környékén idős vagy beteg ember ápolását és házvezetését. Személygépkocsi jogosítványom van. Póka Gyuláné, H-7555 Töttös, Jókai utca 1., Tel.: 0036-69-376 115 vagy Münchenben a kiadóban.

Nagy két-családias ház, telken gyümölcsös és kerttel eladó. érdeklődni a fenti címen Töttösön).

Kapcsolatot keresek éremgyűjtőkkel. Visz-meg Zalán, H-7100 Szekszárd, Árpád út 34. Tel.: 0036/347433021

Gináziumi tanár, keres 2-3 szobás lakást Münchenben (Centrum/Schwabing). Telefon: 089-27 16 175.

Öregápolást vállal: megbízható, gyakorlattal rendelkező, leinformálható, független, 48 éves nő. Telefon: (D) 0 70 31/87 62 33.

Veleecei tónál, Gárdonyiban 260 négyszögletű telek kis házzal eladó. Cím: Bors Jánosné, H-1078 Budapest, Mark J. u. 18.

56 éves, fiatalos, szőke, független hölgy barátságot kötne rendezett körülmények között élő magyar férfival 65 éves korig. Válasz: „Nálad-nálam” jeligré a kiadóba.

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 74 rue du Grand-Roule, F-69110 STE FOY-LES-LYON, Tel.: 0033/7/850 16 36

HOLLANDIA
Ft. Kondor Tibor, Vasco da Gama Str. 12, NL-5223 RB-HERTOGENBOSCH, Tel.: 0031/73/21 70 57

OLASZORSZÁG
Róma: P.Kovács Angelus Ofm. Kap., Missione Cattolica Ungherese, Via Vittoria Veneto 27, I-00187 Róma, Tel.: 0039/6/48-18-872

SVÉDORSZÁG
Ft. Csúzdi Illés, Parkgatan 14, S-41138 GÖTEBORG, Tel.: 0046/31/133514.

SVÁJC
Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm Kath. Ungarn-Mission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, Tel.: 0041/1/362 33 03

Bern: Ft. P. Cserhádi Ferenc Kálmán OFM, Röm. Kath. Ungarn-Mission, Rainmattstr. 18, CH-3001 Bern, Tel.: 0041/31/381 61 42

Basel: Ft. Poósz Lajos, Röm. Kath. Ungarn-Mission St. Elisabeth, Leonhardsstr. 45, CH-4051 Basel, Tel.: 0040/61/271 83 85

P. Dr. Mehrle Tamás O.P., Albertinum, 1700 Fribourg, Tel. 0041/26/222/60/97.
Szentmise minden hó utolsó vasárnapján az orszolyiták templomában 10 óra 15-kor.

Genf: Ft. Máttyás Imre, Tel.: 00 41/21/64.78 678, Minden hó 1. és 3-ik vasárnapján

Lausanne: Ft. Máttyás Imre, érd.: Tel.: 00 41/21/64 78 678, Minden hó 2-ik és 4-ik vasárnapján

● HIRDETŐINK FIGYELMÉBE! ●
Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után közölünk!

ÉLETÜNK

**Szerkesztőség és kiadóhivatal
Magyar Katolikus Főlelkészeti
Landwehrstr. 66 · 80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88**

Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47

Felelős kiadó:

a Magyar Katolikus Főlelkészeti Főszerkesztő: dr. Cserhádi Ferenc

Felelős szerkesztő: Fejős Ottó

A szerkesztőbizottság tagjai:

dr. András Mária †, dr. Bogyay Tamás †,

Boór János, dr. Frank Miklós, Ramsay Győző, Szamosi József (olvasó és tördelő szerkesztő) és Vincze András.

Redaktion und Herausgeber:

Ungarische Katholische Delegatur

Landwehrstr. 66 · D-80336 München

Telefon: (089) 5 32 82 88

Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47

Chefredakteur: Dr. Cserhádi Ferenc

Verantw. Redakteur: Ottó Fejős

Abonnement: DM 25,— pro Jahr und nach Übersee mit Luftpost DM 40,—

ELŐFIZETÉS:

Az életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik,

ők küldik szét, náluk is kell előfizetni!

Tengerentúlról, vagy ahol nincs magyar lelkész,

oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 2,50 DM

Előfizetési ár egy évre DM 25,—

vagy ennek megfelelő valuta.

Tengerentúlról légi postával DM 40,—

Lapzárta minden hónap 10-én.

Hirdetéseket csak 10-ig fogadunk el.

Postbank München:

Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80

Katholische Ungarnseelsorge,

Sonderkonto „Életünk”.

Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: GRAPHOS GmbH

Landwehrstr. 39, 80336 München

Tel. (0 89) 55 34 44

Druck: AMPER DRUCK GmbH

WERBE-DRUCK Verlag Hammerand GmbH

Hasenheide 11, 82256 Fürstenfeldbruck

Tel. (0 81 41) 61 01 20

Fax (0 81 41) 60 01 28

HIRDESEN AZ ÉLETÜNKBEN

Hirdetési díjak 1996 január 1-től:

Apró-, házassági-, általános hirdetés DM

ára soronként (kb. 40 bető) 7,—

Jelige portóval 7,—

Külön kívánságokat esetenként árazunk.

üzleti-, nyereséges hirdetések soronként 10,—